

غم و غصه‌های امام زمان

دکتر مهدی خدامیان آوانی

مجموعه آثار ۱۱۵

حرف آخر

حرف آخر

غمّها و غصّه‌های اماه‌زمان

علی‌الله علی‌الله

دکتر مهدی خُدامیان آرانی

■ حرف آخر ■

■ غمّهای و غصّهای امام زمان علیه السلام ■

■ دکتر مهدی خدامیان ■

■ ناشر: عطر یاس - قم ■

■ چاپ اول - زمستان ۱۳۹۹ ■

■ شابک: ۲۰-۶۸۷۱-۶۰۰-۶۷۸ ■

■ قیمت: ۱۵ هزار تومان ■

■ همه حقوق این اثر، محفوظ است، این فایل با اجازه مولف و ناشر جهت انتشار در فضای مجازی و سایت‌ها منتشر شده است، انتشار آن در فضای مجازی و سایت‌ها، بلامانع است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

همیشه آسمانِ دلم ابری می‌شد؛ وقتی می‌دیدم عده‌ای از

شیعیان دچار غفلت شده‌اند، غفلتی که شیطان را خوشحال

می‌کند و دل امام زمان علیه السلام را به درد می‌آورد، غفلتی که بر

سپاه سیاهی‌ها می‌افزاید و اردوگاه حق و حقیقت را خلوت

می‌کند، برای همین قلم در دست گرفتم تا این کتاب را

بنویسم.

ما باید بیشتر به یاد امام خود باشیم، به راستی چرا ما یک

شب، از خواب برنمی‌خیزیم تا برای مولای خود دعا کنیم؟

۵ / حرف آخر

چرا غم‌های دل او را از یاد برده‌ایم؟ چرا برای چشم اشک‌بار
او، اشک نمی‌ریزیم؟ چرا از سویدایی دل از خدا نمی‌خواهیم
او را از زندان گرفتاری‌ها نجات بدهد؟ چرا آقای خود را
چنین غریب رها کرده‌ایم و او را فراموش کرده‌ایم؟ چرا در
روز دقایقی با او نجوا نمی‌کنیم؟

ما باید به این باور بررسیم که در این روزگار، امام ما در
سختی‌ها گرفتار شده است، اگر شیعه‌ای این نکته را بداند
اشک از چشمش جاری می‌شود و با همه وجود برای ظهور
دعا می‌کند.

۶ / حرف آخر

امیدوارم که توانسته باشم در این کتاب، اهمیت توجه به امام زمان علیه السلام را به خوبی بازگو کرده باشم، به امید روزی که چشم‌های شیعیان از گوهر اشک بر آن یار سفر کرده بهره‌مند شود و دل‌ها طراوت دیگری یابد زیرا این اشک است که غبار غفلت از دل می‌زداید.

در نوشن این کتاب «غربت ماء معین» بهره برده‌ام، جای دارد از نویسنده‌گان آن تشکر و قدردانی کنم.

مشهد مقدس - مهدی خدامیان

اسفند سال ۱۳۹۹ هجری شمسی

دیگر سرد و گرم روزگار را چشیده‌ام، به من نگاه کن! موی

سر و صورت من سفید شده است، پیری هم برای خود

زیبایی‌هایی دارد!

آن پختگی که در گذر روزگار به دست می‌آید خیلی ارزش

دارد! پختگی چیزی نیست که بتوان آن را از جایی خرید،

یک جوان هر چقدر هم زرنگ باشد نمی‌تواند پختگی را به

۸ / حرف آخر

دست آورده، پختگی را فقط با چشیدن سرد و گرم روزگار
می‌توان به دست آورد.

وقتی پیر می‌شوی احساس می‌کنی که حرف‌های مهمی
برای گفتن داری، به راهی که پشت سر گذاشته‌ای نگاه
می‌کنی، شاید افسوس بخوری که در گذشته، چقدر راه را
برای خودت دور کرده‌ای، ولی اکنون می‌فهمی که باید
چگونه رفت، هر لحظه آرزو می‌کنی کاش زودتر می‌دانستم.
نکته جالب این است که حسرت تو زیاد طول نمی‌کشد، زیرا
می‌دانی که داستانِ انسان همین است، یا باید تجربه کنی یا

۱۹ / حرف آخر

این که از تجربه دیگران بهره بگیری.

این حرف‌ها را برای این می‌زنم تا برایت بگویم چرا بار

دیگر قلم در دست گرفته‌ام، می‌خواهم مهم‌ترین درس

زندگی‌ام را برایت بازگو کنم، درسی که تو را در مسیر کمال

به اوج می‌رساند و تو را نزد خدا عزیز می‌کند.

دها سال است در علوم اسلامی کار کرده‌ام، زحمت

کشیده‌ام، خون دل‌ها خورده‌ام و هزاران صفحه مطلب

نوشته‌ام، اما در این کتاب می‌خواهم حرف آخر خود را بازگو

کنم و تو را با عصارة همهٔ خوبی‌ها آشنا می‌کنم.

۱۰ / حرف آخر

هر کس این کتاب را می‌خواند باید بداند که این کتاب برای کسی نوشته شده است که به باورهای مکتب آسمانی تشیع ایمان دارد، این یک قانون است: هر کس بر اساس پیش‌فرض‌های خود، سخن می‌گوید، پیش‌فرض من این است: «اعتقاد به مهدویت»، آری، من برای کسی سخن می‌گویم که شیعه دوازده امامی است و حضرت مهدی علیه السلام را امام خود می‌داند و نسبت به آن حضرت معرفت و شناخت خوبی دارد و در انتظار آمدن اوست.

۱۱ / حرف آخر

آیا تا به حال با خود فکر کرده‌ای که اصل و اساس دین
چیست؟ شاید تو خیال کنی که اصل دین داری، تقوا و دوری
از گناه و عمل به واجبات است، پس چرا عده‌ای که ولايت
حضرت علی علیہ السلام را قبول ندارند، در روز قیامت در جهنم
خواهند بود با آنکه آنان از گناهان دوری کرده‌اند و نماز را
اول وقت خوانده‌اند و...

آیا این سخن را شنیده‌ای که اگر کسی به «ولايت اهل
بیت علیہ السلام» باور نداشته باشد، خدا او را به آتش می‌افکند هر
چند که سال‌های سال خدا را عبادت کرده باشد و در راه خدا،

۱۲ / حرف آخر

خونش ریخته شده باشد، این یکی از باورهای مهم ما
شیعیان است. به راستی چه رمز و رازی در این میان است؟

* * *

یک روز پیامبر دست علی علیہ السلام را در دست خود گرفت و
چنین گفت: «ای علی! همانا تو اصل دین هستی».^۱

این حدیث به ما یاد می‌دهد که راه را گم نکنیم، در زمانی
که ما در آن زندگی می‌کنیم اصل دین، اعتقاد به ولايت
مهدی علیہ السلام است، ما وظیفه داریم هر چه بیشتر به یاد آن
حضرت باشیم و برای ظهور او بیشتر دعا کنیم.

۱۳ / حرف آخر

اگر اعتقاد به امام زمان را از دین حذف کنیم، دیگر چیزی از دین باقی نمی‌ماند، امام زمان مهمترین امانت پیامبر است، پیامبر بارها به مسلمانان فرمود: «من قرآن و عترت خود را در میان شما به یادگار می‌گذارم»، ما باید در مسیر او حرکت کنیم تا به رستگاری بررسیم.^۲

آیا ارتباط قلبی ما با امام زمان آن‌گونه بوده است که پیامبر از ما توقع دارد؟ آیا یاد امام در زندگی ما پررنگ هست؟ در شبانه‌روز چقدر از آن حضرت یاد می‌کنیم؟ آیا ارتباط ما با امام زمان همانند امام زنده هست یا نه؟ من

۱۴ / حرف آخر

عده زیادی را دیده‌ام که ارتباط قلبی خوبی با امام حسین علی‌الله‌ السلام

دارند ولی ارتباط قلبی با امام زمان ندارند و به این توجه

ندارند که امام زمان، زنده است و در همین دنیایی که ما

زندگی می‌کنیم، زندگی می‌کند، او در کنار ماست، درست

است که ما نمی‌توانیم او را ببینیم ولی او در میان ماست،

چرا ما با او مانند کسی رفتار می‌کنیم که از دنیا رفته است؟

چرا ما به حضور امام دقّت بیشتری نداریم؟

ما باور داریم که امامان دیگر، زنده‌اند، سخن ما را می‌شنوند

و جواب سلام ما را می‌دهند ولی به هر حال، آن کسی که در

۱۵ / حرف آخر

این روزگار، حجّت خدا و صاحب عصر و زمان است حضرت
مهدی ﷺ است، ما باید با او ارتباط قلبی بیشتری داشته
باشیم.

* * *

روزگار «غیبت» است و امام زمان از دیده‌ها پنهان است، او
«غائب» است، ولی به راستی منظور از روزگار غیبت
چیست؟ در اینجا به ماجراهای یوسف ﷺ اشاره‌ای می‌کنم:
یوسف ﷺ، پسر یعقوب ﷺ بود. یعقوب دوازده پسر داشت،
او یوسف را بیش از همه دوست داشت زیرا می‌دانست او به

۱۶ / حرف آخر

مقام پیامبری می‌رسد. برادران یوسف به او حسادت ورزیدند و او را داخل چاهی انداختند.

خدا می‌خواست یوسف را بزرگ و عزیز کند، کاروانی به سر چاه آمد، یوسف را از چاه بیرون آورد و او را به مصر برد، عزیز مصر، یوسف را خریداری کرد. یوسف از خود لیاقت‌های زیادی نشان داد تا آنجا که خزانه‌دار مصر شد و بعد از مددتی «عزیز مصر» شد.

قطیعی همه جا را فرا گرفت، یعقوب و پسران دیگرش در کنعان (مناطقهای در کشور اردن) زندگی می‌کردند، آنان در

۱۷ / حرف آخر

فقر و سختی بودند، برادران یوسف به سوی مصر حرکت کردند تا گندم تهیه کنند.

آنان نزد «عزیز مصر» آمدند ولی نمی‌دانستند که او، همان یوسف است، آنان یوسف را نشناختند، آنان باور نمی‌کردند که یوسف زنده باشد و به این مقام و شکوه رسیده باشد.

آنان به یوسف گفتند: «ای عزیز مصر! بر ما صدقه بده که خداوند صدقه دهنگان را دوست دارد».

یوسف هم در حق آنان مهربانی کرد، به آنان گندم زیادی داد. آنان به کنعان بازگشتند و ماجرا را به پدر گفتند. بعد از

۱۸ / حرف آخر

مدّتی بار دیگر آنان به مصر آمدند و گندم گرفتند ولی باز هم

یوسف را نشناختند. وقتی برای بار سوم آنان به مصر آمدند،

یوسف تصمیم گرفت خود را به آنان معرفی کند.

یوسف به آنان گفت: «آیا به یاد دارید زمانی که جاهل بودید

با یوسف چه کردید؟». آنان گفتند: «یوسف را از کجا

می‌شناسید؟»، یوسف گفت: «من یوسف هستم».

اینجا بود که آنان سرهای خود را از شرم‌ساری پایین

انداختند، یوسف به آنان گفت: «امروز خجل و شرمنده

نباید، من شما را بخشیدم، امیدوارم خدا هم گناه شما را

۱۹ / حرف آخر

بیخشد که او مهربان‌ترین مهربانان است».

این گفتگوها را که در اینجا نوشتم در سوره یوسف آمده است، آری، پسران یعقوب، یوسف را می‌دیدند ولی او را نمی‌شناختند، ما هم امام زمان را می‌بینیم ولی او نمی‌شناسیم!

* * *

روزی از روزها امام صادق علیه السلام به یاران خود رو کرد و چنین گفت: «مهدی علیه السلام شباہتی به یوسف دارد، برادران یوسف وقتی نزد یوسف آمدند، با او داد و ستد کردند ولی او را

۲۰ / حرف آخر

نشناختند، وقتی یوسف خود را معرفی کرد، او را شناختند».^۳

آری، وقتی خدا مصلحت در این ببیند که کسی حجّت و

نماینده او را نشناشد، این کار را می‌کند و روزگار غیبت آغاز

می‌شود. یوسف پیامبر خدا بود، یعقوب هم پیامبر خدا بود،

یعقوب سال‌های سال، در فراق یوسف اشک ریخت، اگر خدا

می‌خواست جایگاه یوسف را به یعقوب نشان می‌داد، ولی

خدا در آن مدت، مصلحت را در آن دید که خبری از یوسف

به پدرش یعقوب نرسد.

خدا همان شیوه‌ای را که در غیبت یوسف داشت، در غیبت

۲۱ / حرف آخر

مهدی علیه السلام دارد، پس چرا عده‌ای این موضوع را انکار می‌کنند؟

سپس امام صادق علیه السلام این‌گونه سخن خود را ادامه داد: «مهدی علیه السلام در میان مردم رفت و آمد می‌کند، در بازارهای آنان راه می‌رود، بر فرش‌های آنان قدم می‌گذارد، ولی مردم او را نمی‌شناسند».^۴

* * *

مناسب است به این جمله بیشتر فکر کنی: «مهدی علیه السلام بر فرش‌های مردم قدم می‌گذارد». این یک کنایه است، منظور

۲۲ / حرف آخر

این است که امام زمان مهمان خانه‌های شیعیان می‌شود، در مهمانی‌ها و مجالس آنان شرکت می‌کند، ولی شیعیان او را نمی‌شناسند، این جمله گویا می‌خواهد زنده بودن مهدی ﷺ را به ما تذکر بدهد و از ما می‌خواهد به این امام زنده (حدّاقل به اندازه بقیه افراد زنده که با ما زندگی می‌کنند) توجه داشته باشیم.

۲

چقدر دوست دارم به این حدیث دقّت کنی تا به ارزش
خودت پی ببری، از تو می خواهم بارها این حدیث را بخوانی
و آن را حفظ کنی تا بتوانی با مکرو حیله های شیطان مبارزه
کنی، وقتی تو این حدیث را بخوانی همه وجودت پر از امید
می شود...

خیلی از ما فکر می کنیم که شیعیان حضرت علی علیہ السلام که در

۲۴ / حرف آخر

زمان آن حضرت زندگی می‌کردند از ما بهتر بودند، من مدت‌ها بر این عقیده بودم تا این که حدیث ابوخالد کابلی را خواندم، این حدیث برای من عجیب بود، من جواب سؤال خویش را در این سخن یافتم.

امام سجاد علیه السلام به ابوخالد چنین فرمودند: «روزگار غیبت امام دوازدهم، بسیار طولانی می‌شود. کسانی که در آن روزگار زندگی می‌کنند و به امامت امام زمان خود اعتقاد دارند و در انتظار ظهور هستند، بهترین مردم همه زمان‌ها هستند».^۵

۲۵ / حرف آخر

تو که در این روزگار غیبت زندگی می‌کنی اگر به وظیفهٔ خود عمل کنی، از مردم همهٔ روزگاران بہتر خواهی بود و نزد خدا مقامی بس بزرگ خواهی داشت.

درست است که تو در روزگار غیبت قرار گرفته‌ای و از دیدار امام زمان خویش بی‌بهره‌ای، ولی می‌توانی از این شرایط به گونه‌ای استفاده کنی که همهٔ مردم تاریخ، حسرت درک و کمال تو را داشته باشند.

البته تو برای رسیدن به این مقام باید دو شرط را مراعات کنی:

شرط اول: به امامت امام زمان خویش اعتقاد داشته باشی و در این اعتقاد به یقین رسیده باشی.

شرط دوم: باید منتظر واقعی باشی، یعنی همواره به یاد آن حضرت باشی و برای آمدنش لحظه شماری کنی. فکر می‌کنم خود می‌دانی کلمه «انتظار» چه معنایی دارد و به چه کسی منتظر می‌گویند. تو هم باید با تمام وجودت هر لحظه و هر ساعت منتظر آمدن امام خویش باشی، کردار و رفتارت باید به گونه‌ای باشد که باعث خشنودی امام تو بشود، تو باید

یک مسلمان واقعی باشی، کسی که به عمل، اسلام را قبول

کرده و تسليیم است، نه اين که فقط به اسم، مسلمان است!

آيا دوست داری ادامه سخن امام سجاد علیه السلام را برایت نقل

کنم؟

گوش کن این سخن امام تو است: «در روزگار غیبت کسانی

هستند که به اندازه‌ای از فهم و معرفت و شناخت می‌رسند

که دیگر غیبت و حضور امام برایشان مساوی است. آنان

مانند کسانی هستند که در رکاب پیامبر بوده و برای دفاع از

اسلام شمشیر زده‌اند».

خداوند عادل است و در حق هیچ‌کس ظلم نمی‌کند، خدا

۲۸ / حرف آخر

خودش می‌داند که الان مصلحت نیست تا امام زمان ظهرور
کند، شاید صدها سال طول بکشد تا روزگار ظهرور فرا برسد،
اما جای هیچ نگرانی برای تو نیست. تو می‌توانی به سطحی
از آگاهی و شناخت بررسی که دیگر غیبت امام زمان و حضور
او برای تو مساوی باشد، یعنی با یاد مداوم آن حضرت
خودت را در کنار آن حضرت حس کنی چون وظایف خود را
نسبت به امام انجام داده‌ای.

خوشابه حال تو!

پس برخیز به وادی شناخت و معرفت امام زمان خویش قدم

۲۹ / حرف آخر

بگذار، دیگر بس است روزگاری که فقط به احساس و شور
اکتفا می‌کردی. برخیز و به کسب شناخت و معرفت بپرداز.
امام سجاد علی‌الله‌آں راه را برای تو مشخص کرد؛ کسب معرفت و
آگاهی، راهی است که تو را از همه سختی‌ها نجات می‌دهد
و تو را به نقطه اوج بندگی می‌رساند، اگر اهل معرفت به امام
شدی، از سویدایی دل، ظهور آن حضرت را از خدا خواهی
خواست...

۳

حتماً این سخن پیامبر را به یاد داری که فرمود: «هر کس امام زمانش را نشناسد به مرگ جاھلیّت می‌میرد»،^۱ این حدیث روشن و آشکار می‌کند که شناخت امام زمان، مهم‌ترین اصل دینداری است، همه ما می‌دانیم که مهدی علی‌الله‌امامدوازدهم، همان کسی است که خدا وعده داده است که سرانجام ظهور می‌کند و در جهان عدل و داد را برپا

۳۱ / حرف آخر

می‌کند، او همان موعودی است که جهان در انتظار اوست،
او می‌آید و با ظهرش به ظلم و ستم پایان می‌بخشد.
می‌دانم که تو اعتقاد داری مهدی علیه السلام امام دوازدهم است و
او حجّت و نماینده خداست و اطاعت از او واجب است، این
معرفت بسیار عالی و زیباست و تو را از مرگ جاهلیّت نجات
می‌دهد، از طرف دیگر تو می‌دانی که باید این امام را دوست
داشته باشی، محبت او در قلب تو باشد و با او ارتباط قلبی
داشته باشی و برای ظهرش دعا کنی، برای این که بتوانی
ارتباط قلبی بهتری با آن حضرت داشته باشی باید با

۳۲ / حرف آخر

ویژگی‌هایی مهدی علیہ السلام بیشتر آشنا شوی، همانطور که وقتی
می‌خواهی با کسی صمیمی شوی و دوستی پایدارتری با او
داشته باشی می‌روی و به دنبال شناخت ویژگی‌های او
می‌گردی...

آیا موافقی سخن امام باقر علیہ السلام را برایت بازگو کنم؟ آن
حضرت درباره مهدی علیہ السلام چنین فرمود: «او آواره، طرد شده،
غريب و تنهاست...».^۷

در اينجا سخن از غربت و تنهايی مهدی علیہ السلام است! او
سلطان جهان است و نماینده خدا بر روی زمین است، با اين

۳۳ / حرف آخر

حال، چرا این قدر غریب و تنها مانده است و یک جای راحت

ندارد؟ چرا از یادها رفته است؟ ما برای امام حسین علیه السلام

گریه‌ها کردہ‌ایم، برای مظلومیت حضرت علی علیه السلام اشک‌ها

ریخته‌ایم، مجلس روضه برگزار کردہ‌ایم، خیابان‌ها را

سیاه‌پوش کردہ‌ایم، برای حضرت فاطمه علیها السلام عزاداری

کردہ‌ایم، اما چه کسی برای غربت و تنها‌یی مهدی علیه السلام اشک

ریخته است؟ چه کسی غیبت او را «مصیبت» می‌داند؟ چه

کسی از داغ دوری او، دلش سوخته است؟

امروز علی علیه السلام برای او گریه می‌کند، فاطمه علیها السلام برای غربت

۳۴ / حرف آخر

او، اشک می‌ریزد، چشمان حسین علیه السلام بر تنها یی او اشکبار است... همه پیامبران بر او می‌گریند.

* * *

وای بر من! کجا ایستاده‌ام؟ کجا هستم؟ چگونه زندگی می‌کنم؟ آیا «غربت امام خود» را عادی می‌دانم و به آن عادت کرده‌ام یا آنکه آن را «مصیبت» می‌دانم؟

* * *

چه کسی غریب است؟ کسی که دیگران قدر او را نمی‌دانند، هر قطره بارانی که از آسمان می‌بارد به برکت اوست، مردم

۳۵ / حرف آخر

به برکت او روزی می‌خورند، بلاها به لطف او برطرف
می‌شود، ولی خیلی‌ها قدر او را نمی‌دانند و اصلاً به او
توجهی ندارند.

چه کسی غریب است؟ کسی که از یادها رفته است، کسی
که اصل و اساس دین است، ولی مردم او را فراموش کرده‌اند
و روزگار غیبت او را «امری عادی» می‌دانند، آنها توجه
ندارند که وقتی حجت خدا غائب باشد، یعنی خدا بزرگ‌ترین
نعمت خود را از این مردم گرفته است، پس چرا مردم
نمی‌خواهند خدا آن نعمت را به آنان بازگرداند؟ چرا مردم به

۳۶ / حرف آخر

روزگار غیبت، عادت کرده‌اند؟ چرا در دِ این روزگار را احساس

نمی‌کنند؟ اگر آب و نان آنان مشکلی نداشته باشد خشنود

هستند و اصلاً به دردهای دل امامِ خود، توجهی ندارند؟ به

راستی چه شده است که آنان مظلومیّت آقا و مولای خود را

درک نمی‌کنند؟

چه کسی غریب است؟ کسی که یار و یاور زیادی ندارد،

مردم به سوی رهبران دیگر رفته‌اند و گرد آنان را گرفته‌اند،

برای اهداف و برنامه‌های آنان تلاش می‌کنند، ولی راه و

روش مهدی علیهم السلام پیرو زیادی ندارد.

۳۷ / حرف آخر

* * *

در اینجا می‌خواهم حدیثی از امام باقر علیه السلام نقل کنم، آن حضرت چنین فرمود: «مردم بیش از آن مقدار که ما را فراموش می‌کند مهدی را فراموش می‌کنند»، به راستی چقدر جای دارد که با شنیدن این سخن آه بکشیم و گریه کنیم!^۸

آری، زمانی می‌آید که مردم اهل‌بیت علیهم السلام را از یاد می‌برند، دیگر کمتر کسی به یاد امام حسن علیه السلام یا امام حسین علیه السلام خواهد بود، ولی باز هم عده‌ای پیدا خواهند شد که یاد امامان

۳۸ / حرف آخر

دیگر را زنده نگاه دارند، ولی یاد مهدی علیه السلام بیش از همه فراموش خواهد شد.

این حدیث به ما یادآور می‌شود که آن حضرت به گونه‌ای از یاد خواهد رفت که گویا مردم اصلاً نیازی به او ندارند، اگر کسی هم او را بر زبان آورد، به همان مقدار اکتفا خواهد کرد، شاید عده‌ای نام مهدی علیه السلام را به زبان بیاورند، ولی یاد آن حضرت در دل آنها عجین نخواهد شد، آن ارتباط قلبی که باید بین شیعیان و مهدی علیه السلام باشد از بین خواهد رفت، دیگر کسی به این فکر نخواهد کرد که مهدی علیه السلام «امام

۳۹ / حرف آخر

زنده» است و باید با او ارتباط قلبی قوی داشت، همه از یاد

خواهند برد که مهدی ﷺ در کنار ما و در میان ماست و

گرفتار غربت شده است، راه دوری نرویم تک تک ما به

خودمان نگاه کنیم، چه می‌بینیم؟

آری، گمنامی و کم توجهی به آن حضرت، در همه جا فراگیر

شده، شیطان به میدان آمد و همه قدرت خویش را به کار

گرفته است تا مردم در غفلت از امام خود باشند، شیطان

می‌داند که اگر مردم دست به دعا بردارند و از خدا ظهور او را

بخواهند، خدا ظهور او را نزدیک می‌کند، وقتی روزگار ظهور

۴۰ / حرف آخر

فرا بر سد، شیطان به سزای اعمال خود می‌رسد و پایان کار

اوست، روزگار ظهور، روزگار کشته شدن شیطان است.

شیطان همه تلاش خود را به کار گرفته است تا ظهور به

عقب بیفتد، این کار بزرگ شیطان است، او نمی‌خواهد کشته

شود، برای همین مانع دعای مردم می‌شود، او آن چنان

مردم را سرگرم کرده است که دیگر کسی ارتباط قلبی با

مهدی ﷺ پیدا نمی‌کند و غربت امام را متوجه نمی‌شود.

خیلی‌ها به مهدی ﷺ باور دارند ولی این باور هرگز تبدیل

به سوز درونی نشده است، اگر جامعه به سوز درونی بر سد،

۴۱ / حرف آخر

همه دست به دعا برمی‌دارند و از خدا می‌خواهند ظهور را فرا
برساند و خدا هم این دعای دسته جمعی را مستجاب
می‌کند، ولی شیطان مانع این اتفاق می‌شود و بازار مکارهای
به راه انداخته که هر کسی به چیزی مشغول است و غربت
امام مهربانی‌ها را از یاد برده است.

* * *

یک روز جمعی از شیعیان به خانه امام صادق علیه السلام رفته
بودند، آن حضرت رو به آنان کرد و فرمود: «روزگاری
می‌رسد که مهدی علیه السلام از دیده‌ها پنهان می‌شود و او آنچنان

فراموش می‌شود و از یادها می‌رود که عّدهای می‌گویند:
مهدی از دنیا رفته است».^۹

اکنون در این روزگار غیبت، فتنه‌ها یکی پس از دیگری از راه می‌رسند، امتحان‌های سخت، یکی پس از دیگری پیش می‌آیند، عده زیادی دچار شک و تردید می‌شوند و دست از باور و اعتقاد خود بر می‌دارند.

در همین روزگار کسانی به دروغ ادعای می‌کنند که «مهدی موعود» هستند، آنان برای رسیدن به ریاست چند روزه دنیا، دروغی به این بزرگی مطرح می‌کنند و با باورهای مردم

۴۳ / حرف آخر

بازی می‌کنند، کسانی که ادعای امامت می‌کنند جولان
می‌دهند و عدّهای هم فریب می‌خورند و از آنان پیروی
می‌کنند و این گونه است که آتش فتنه‌ای روشن می‌شود و
غربت امام زمان بیشتر و بیشتر می‌شود.

۴

اکنون می خواهم برای تو از شبی سخن بگویم که امام زمان
کنار کعبه می آید و سر به سجده می گذارد و با خدا این گونه
نجوا می کند: ﴿أَمَّنْ يُحِبُّ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَ يَكْثِفُ السُّوعَ﴾

«چه کسی دعای مُضطَرَّ را اجابت می کند و سختی ها را از او

دور می نماید؟».^{۱۰}

خدا فرمان می دهد تا فرشتگان به یاری او بروند، شوری

کنار کعبه برپا می‌شود، فرشتگان دسته دسته به آنجا
می‌آیند، فرشتگانی که در جنگ بدر به یاری پیامبر آمدند نزد
امام می‌آیند.^{۱۱}

مسجد پر از صفاتی طولانی فرشتگان می‌شود، در این
میان دو فرشته جلو همه ایستاده‌اند، آنان جبرئیل و
میکائیل علیهم السلام هستند، جبرئیل با کمال ادب خدمت امام
می‌رسد و سلام می‌کند و می‌گوید: «آقای من! اکنون دعای
شما مستجاب شده است»، پس امام چنین می‌گوید: «خدا را
حمد و ستایش می‌کنم که به وعده خود وفا کرد و ما را وارث

زمین قرار داد». بعد از آن امام به نماز می‌ایستد و شکر خدا

را به جا می‌آورد.^{۱۲}

لحظاتی می‌گذرد، یاران امام که در شهرهای مختلف

هستند از ماجرا باخبر می‌شوند، آنان می‌فهمند که دیگر

زمان ظهرور فرا رسیده است، آنان به معجزه خدا سریع به

مگه می‌آیند و کنار دِر کعبه دور امام جمع می‌شوند و با امام

بیعت می‌کنند. مددتی می‌گذرد، مردم خبردار می‌شوند، آنان

نzd امام می‌آیند، امام با آنان چنین سخن می‌گوید: «ای

مردم! از شما می‌خواهم تا مرا یاری کنید و دست از حمایت

من برندارید، به راستی که دشمنان در دورهٔ غیبت، ترس و
وحشت به من وارد کرده و به من ظلم فراوان کردند، مرا از
شهر و اهل خود راندند و مرا از حق خودم محروم کردند،
دشمنان به من دروغ و افترا زدند، پس به خاطر خدا دست از
یاری من برندارید».^{۱۳}.

اکنون از تو می‌خواهم به این سخنان امام خود با دقّت فکر
کنی، من بر این باورم اگر به این جملات دقّت کنی باور
می‌کنی که چقدر در روزگار غیبت، امام تو غریب و مظلوم
است و چه مصیبت‌های زیادی بر او وارد شده است، خود آن

حضرت به این گرفتاری‌ها اشاره می‌کند، دشمنان این ظلم‌ها

را به امام روا داشته‌اند: «ستم فراوان، غصبِ حق، رانده

شدن از خانه و کاشانه، دروغ و افتراء...».

آری، امام تو این‌گونه به گرفتاری‌ها و سختی‌ها مبتلا است،

او وقتی ظهور می‌کند از این گرفتاری‌ها یاد می‌کند، اکنون از

تو می‌پرسم: چقدر از ظلم‌هایی که در حق امام می‌شود باخبر

هستی؟ آیا تو هم مثل عده‌ای خیال می‌کنی که امام در این

روزگار غیبت، در خوشی و خرمی هستند؟ نه. درست است

که امام جایگاهی بالا دارد اما این قانون خداست که امام

همانند بقیه انسان‌ها زندگی می‌کند و فقط در بعضی از امور،
معجزه روی می‌دهد.

به زندگی پیامبر نگاه کن! مگر در جنگ اُحد، آن حضرت به سختی زخمی نشد؟ وقتی که مسلمانان فرار کردند و آن حضرت را تنها گذاشتند و دشمنان از هر سو به سوی او حمله‌ور شدند ترس و وحشت از هر سو پدیدار شد، این یک حالت انسانی است، در همه کارهای پیامبر که معجزه روی نمی‌داد، خیلی از جاها با مشکلات رو برو می‌شدند.
حکایت امام‌زمان هم حکایت پیامبر است، درست است که

۵۰ / حرف آخر

در طول عمر او معجزه‌ها روی داده است ولی حس تنها‌یی و حس غربت در وجود او جلوه‌گر می‌شود، او در بیابان‌ها زندگی می‌کند، او «آقای بیابان‌نشین» است. نمی‌تواند در شهرها محل مشخصی برای زندگی داشته باشد، دشمنان حق او را غصب کرده‌اند، به مقام او حسادت می‌ورزند و برای کشتن او برنامه‌ریزی می‌کنند، همه این‌ها مصیبت‌هایی است که دل امام را به درد می‌آورد.

۵

در سخن قبل خود، امام زمان را این‌گونه معرفی کردم:
«آقای بیابان نشین». نمی‌دانم آیا تا به حال به این موضوع
فکر کرده‌ای؟ چرا کسی که سلطان همه جهان است در
شهرها خانه و کاشانه ندارد؟ چرا او یک جای راحت در این
دنیا ندارد؟

در اینجا می‌خواهم ماجرای «علی بن مَهْزِیار» را بازگو کنم،

او در اهواز زندگی می‌کرد و همواره نام و یاد امام را در جامعه زنده نگاه می‌داشت. او شنیده بود که امام هر سال در مراسم حجّ شرکت می‌کند، برای همین هر سال به سفر حجّ می‌رفت به امید آنکه شاید بتواند آن حضرت را ببیند.

سال‌های سال گذشت، او نوزده بار حجّ انجام داد ولی توفیق دیدار برایش حاصل نشد. نزدیک ایام حجّ که فرا رسید، شبی از شبها در خواب کسی را دید که به او چنین گفت: «امسال به حجّ برو که امام خود را می‌بینی!».

علی بن مهزیار، صبح همان روز با گروهی از دوستانش سفر

۵۳ / حرف آخر

خود را آغاز کرد، او می‌رفت تا بیستمین حجّ خود را به جای

آورد. در طول سفر در همه جا منتظر آن وعده بزرگ بود، در

مدینه، در مکّه، هنگام طواف خانه خدا، در سرزمین عرفات

...

مراسم حجّ به پایان رسید، ولی خبری نشد، حاجیان کم‌کم

به سوی وطن خود بازمی‌گشتند، او در کنار خانه خدا نشسته

بود، همه غم‌های دنیا به دل او آمده بود، با خود فکر می‌کرد

پس آن وعده چه شد؟ ناگهان مردی را دید که لباس احرام

به تن دارد، علی بن مهزیار نمی‌دانست که آن مرد، یکی از

۵۴ / حرف آخر

یاران امام است و امام او را فرستاده است تا این پیام را به او

برساند، وقتی علی بن مهزیار آن مرد را دید، دلش شاد شد و

نزد او رفت، سلام کرد، آن مرد از او پرسید:

— اهل کجایی؟

— اهواز.

— آیا علی بن مهزیار را می‌شناسی؟

— من علی بن مهزیار هستم.

— اکنون برو و هنگامی که ساعتی از شب گذشت من کنار

مقام ابراهیم منتظر تو هستم.

و پس از آن خدا حافظی کرد و رفت. علی بن مهزیار بسیار خوشحال شد، خدا را شکر کرد که دیگر به آرزویش می‌رسد، او به منزل خود رفت، با دوستانش خدا حافظی کرد (ولی به آنان نگفت که می‌خواهد کجا برود) او صبر کرد تا پاسی از شب گذشت، او با آن مرد رو به رو شد و همراه او حرکت کرد. راهی طولانی در پیش بود، سحر که فرا رسید، آن مرد به او گفت: «اکنون وقت نماز شب است». آنان از اسب پیاده شدند و نماز شب خود را خواندند و سپس نماز صبح را نیز به جا آورده و بعد حرکت کردند.

۵۶ / حرف آخر

ساعتی راه رفتند و از کوهی بالا رفتند، پشت آن کوه، دشتهای پهناور بود، آن مرد به علی بن مهزیار گفت:

— آنجا چه می‌بینی؟

— دشتهای وسیع که در وسط آن خیمه‌ای نورانی برپاست.

— خوشابه حال تو! امام زمان در همان خیمه است!

— خدایا! از لطف تو ممنونم.

علی بن مهزیار خدا را شکر کرد، اشک در چشمانش حلقه زد،

آنان به خیمه نزدیک شدند، او از اسب پیاده شد، آن مرد به

او گفت: لحظه‌ای صبر کن تا اجازه بگیرم. بعد از لحظاتی او

برگشت و گفت: «علی بن مهزیار! خوشا به حال تو که آقا اجازه دادند، پس داخل شو». اینجا بود که او وارد خیمه شد و جمال دلربای امام را دید و سلام کرد و پاسخ شنید، در حالی که اشک از چشمان او جاری بود، راز دل خویش را بیان کرد و از سال‌های فراق سخن گفت.

اینجا بود که آن امام مهربان به او چنین گفت: «ای علی بن مهزیار! من شب و روز در انتظار آمدن تو بودم، چرا این قدر دیر آمدی؟» او در پاسخ گفت: «آقای من! من در جستجوی تو بودم، اما کسی را نیافتم که از شما خبری

داشته باشد و مرا راهنمایی کند که نزد شما بیایم».

امام به او پاسخ داد: «آیا دیر آمدن تو به خاطر این بود که

راهنمایی نداشتی؟ نه. این طور نیست. شما در جستجوی

دنیا هستید، فقرا را فراموش کرده‌اید، صله‌رحم را از یاد

برده‌اید و با شیعیان ضعیف، برخورد بدی دارید، با این کارها،

عذری برای شما باقی نمانده است».^{۱۴}

این سخن، علی بن مهزیار را به فکر فرو برد، آری، محبت به

دنیا و جلوه‌های پر فریب آن، مانع بین ما و امام است. وقتی

شیعیان دنیا طلب می‌شوند و وظیفه دینی خود را از یاد

۵۹ / حرف آخر

می‌برند، دیگر شایستگی دیدار امام را ندارند، کسی که محبّت دنیا در قلب او ریشه دوانده است، روز به روز از امام دورتر و دورتر می‌شود.

بعد از این سخن، امام رو به علی بن مهزیار کرد و چنین گفت: «ای علی بن مهزیار! پدرم از من عهد گرفته است تا در کنار مردمی که خدا بر آنان غصب کرده است زندگی نکنم، او به من دستور داده است که در مناطقی که از آب و آبادانی خالی است منزل کنم، این دستور پدرم برای این است که امر من مخفی بماند و مکانم از خطرات سرکشان در امان

۶۰ / حرف آخر

باشد، برای همین است که من روانه بیابان‌ها شده‌ام».

آن روز بود که علی بن مهزیار به راز غربت امام خود بیشتر

پی‌برد، آری، امام همان «آقای بیابان‌نشین» است، او

سلطان این دنیاست ولی باید در بیابان‌های دوردست منزل

کند، تا مبادا به کید دشمنان گرفتار آید.

۶

اکنون بار دیگر سخن امام باقر علیه السلام را بازگو می‌کنم که درباره مهدی علیه السلام چنین فرمود: «او آواره، طرد شده، غریب و تنهاست».^{۱۵}

«الشَّرِيدُ، الطَّرِيدُ، الْفَرِيدُ، الْوَحِيدُ».

این چهار واژگی را امام باقر علیه السلام درباره مهدی علیه السلام به کار برده است، چقدر خوب است که تو این چهار کلمه را حفظ کنی،

۶۲ / حرف آخر

این‌ها ویژگی‌های امام تو در این روزگار است، اگر می‌خواهی امام خود را به خوبی بشناسی باید ویژگی‌های او را در این روزگار هم بشناسی:

۱ - «شَرِيد» به معنای «آواره و بی‌پناه» است، کسی که از شهر و دیار خود بیرون آمده است، او در شهرها هیچ پناهی ندارد و به بیابان‌ها پناه آورده است.

۲ - «طَرِيد» به معنای «طرد شده» است، مردم این آقای مهربان را از خود رانده‌اند و او را از یاد برده‌اند.

۳ - «فَرِيد» به معنای «تنها» می‌باشد، کسی که در اوج

۶۳ / حرف آخر

تنها بی است و یار و یاوری ندارد، وقتی یاد او از خاطره‌ها

رفته است دیگر یاوری برای او باقی نمانده است.

۴ - «وَحِيد» به معنای «غُرِيب» است، کسی که در اوج

غربت است.

کاش گرفتاری‌های امام همین مقدار بود! کاش او فقط در

بیابان‌ها، آواره بود اما دلش شاد بود، در حالی که چنین

نیست، دل او پر از غم و غصه است، او در زندان غم‌ها

گرفتار شده است، شاید به من اعتراض کنی که چرا امام را

همانند یک زندانی، معرفی کردم، ولی این سخن از من

۶۴ / حرف آخر

نیست... با من همراه باش...

* * *

نام او «ابو بصیر» بود، اهل کوفه بود و برای دیدن

امام باقر علیه السلام به مدینه آمده بود، او به خانه آن حضرت رفته

بود، امام برای او از شباہت یوسف علیه السلام و مهدی علیه السلام سخن

گفت، شباہت این دو در این است که هر دو در زندان گرفتار

شدند.^{۱۶}

آری، مهدی علیه السلام در زندان سختی‌ها گرفتار می‌شود، او در

این ویژگی، شبیه یوسف علیه السلام است، همانطور که یوسف علیه السلام

۶۵ / حرف آخر

به زندان افتاد مهدی ﷺ هم به آماج سختی‌ها مبتلا می‌شود و در زندان سختی‌ها می‌افتد. درست است که مهدی ﷺ قدرت فراوان دارد و نیروی امامت در دست اوست، ولی در روزگار غیبت، دست او بسته است، مصلحت بر این است که او از قدرت امامت (برای رهایی از این زندان) استفاده نکند، او بلاها و سختی‌های شیعیان خود را هم می‌بیند، ولی باید مثل کسی که در زندان است صبر کند، او می‌بیند که دشمنان چه دروغ‌هایی را به او نسبت می‌دهند، ادعاهای دروغین را به اسم او مطرح می‌کنند و دین خدا را

۶۶ / حرف آخر

به بازی می‌گیرند، ولی او باید صبر کند...

وقتی ابوبصیر این حدیث را شنید به خوبی دانست که

گرفتاری‌های مهدی علیه السلام چقدر زیاد خواهد بود که دوران

غیبت برای او همانند زندان خواهد بود، همانگونه که یک

زندانی در اوج غم و غصه است، مهدی علیه السلام هم اسیر غم‌ها و

غضه‌ها است، پس نباید کسی خیال کند او در خوشی و

راحتی است، این روزگار، روزگار زندانی شدن آن امام

مهربان است، ما باید برای رهایی او از این زندان، دعا کنیم!

۶۷ / حرف آخر

وای بر من اگر از حال امام خود غافل باشم! مرا چه شده

است؟ چطور شده است که برای شهادت امام حسین علیه السلام

اشک می‌ریزم ولی اصلاً به فکر آن نیستم که امام زمان من

هم در زندان غیبت گرفتار شده است! گرفتاری‌های امام من

آن قدر شدید است که دنیای به این بزرگی را برای آن

حضرت، همانند زندان کرده است، او از شدت ظلم و دشمنی

دشمنان بر جان خود، ایمنی ندارد تا بتواند ظهرور کند، او

منتظر است که من و تو به خود بیاییم و همه با هم (از

صمیم قلب و عاجزانه) از خدا ظهرور او را بخواهیم...

۶۸ / حرف آخر

* * *

اکنون که دانستی جان امام زمان در خطر است، تلاش کن
هر روز برای سلامتی آن حضرت صدقه بدھی، دیگر خیال
نکن که این صدقه، فقط برکتش به خودت می‌رسد، باور کن
که صدقه‌ای که می‌دهی بلا را از مولای تو دور می‌کند، این
صدقه دادن، اثر دارد، مبادا به سخن کسانی گوش کنی که
می‌گویند: «صدقه دادن برای سلامتی امام، فقط برای خود
ما خوب است و برای ما برکت دارد»، این سخن درست
نیست، آقا آنقدر در آماج بلا و گرفتاری است که صدقه

۶۹ / حرف آخر

دادن حتماً در سلامتی او اثر دارد.

* * *

تو که دیگر این مطالب را دانستی پس دعای سلامتی امام
را با دقّت بیشتر بخوان، دست به دعا بردار و با سوز و آه و
التماس قلبی، چنین بگو: «اللَّهُمَّ كُنْ لِوَلِيَكَ الْحُجَّةِ بِنِ
الْحَسْنِ... وَلِيًّا وَ حَافِظًا...»: «خدایا! تو هر لحظه و ساعت،
سرپرست و نگهدار مولای من باش....».

در دعای دیگر چنین بگو: «خدایا! از تو می خواهم تا
وحشتی را که دشمنان بر دل مولای من وارد می کند

۷۰ / حرف آخر

برطرف کنی و هر کس می‌خواهد شری را به مولای من

برساند آن شر را به خود او بازگردان... خدا! مولای مرا از

شّ همه مخلوقات حفظ کن، او را از رو برو، پشت سر، طرف

بالا و پایین و چپ و راست حفظ کن تا مبادا به او آسیبی

برسد، خدا! عمر او را طولانی کن».^{۱۷}

به راستی تا به حال فکر کرده‌ای چرا برای حفظ جان امام،

باید چنین دعا کنی و از خدا بخواهی او را از شش جهت از

بالها حفظ کند؟ باور داشته باش که این دعا، تعارف و شعار

نیست، بلکه حقیقت مهمی را برای ما بازگو می‌کند، اگر

دشمنان به امام ما دسترسی پیدا کنند، او را قطعه قطعه
می‌کنند!! حساب و هابی‌ها و دیگر دشمنان جدا است، آنان
که دیگر از اساس و ریشه با مكتب تشیع دشمنی دارند،
تعداد آنان هم بسیار زیاد است و دهها برابر شیعیان
می‌باشند.

شاید تو در ذهن خود خیال کنی که در جهان، عده زیادی
دم از مكتب تشیع می‌زنند، پس چرا این قدر خطر امام را
تهدید می‌کند؟ من برای تو این حقیقت را آشکار می‌کنم:
دینی که مردم از آن پیروی می‌کنند دینی است که دچار

انحراف‌های زیادی شده است، عدّهای هم در این میان از

امام‌زمان دم می‌زنند ولی آنان امام زمانی را می‌خواهند که

تسلیم حرف‌های بی‌اساس آنان باشد! آنان خیال می‌کنند که

وقتی آن حضرت بباید همان حرف‌های آنان را تکرار خواهد

کرد، ولی ماجرا این چنین نیست، وقتی امام‌زمان ظهر کند،

با همه انحراف‌ها مبارزه بی‌امان خواهد کرد و این برای

خیلی‌ها خوشایند نخواهد بود.

مردم مشتاق کدام امام‌زمان هستند؟ آنان مشتاق امامی

هستند که تسلیم عقاید باطل آنها شود و آنچه را آنان به

عنوان دین، قبول کرده‌اند قبول کند، ولی ماجرا هرگز این طور پیش نخواهد رفت، امام زمان دین را به صورت اول خود برخواهد گرداند تا آنجا که عده‌ای خواهند گفت: «او دین جدید آورده است»، این نشان می‌دهد بین دینی که مردم به آن اعتقاد دارند و دین اصلی، چقدر تفاوت ایجاد شده است، هدف امام مقابله با همه این انحراف‌ها است و این موضوع برای خیلی‌ها دردناک خواهد بود، اگر کسی روحیه تسلیم در برابر امام را نداشته باشد، به راحتی با این موضوع کنار نمی‌آید.

این سخنان را برای چه بازگو کردم؟ تو دیگر دانستی که
برخی از کسانی که دم از امام زمان می‌زنند اگر بفهمند که
امام زمان می‌خواهد چه کند با امام دشمنی می‌کنند، وقتی
امام بیاید و انحراف آنان را بازگو کند و وابستگی‌هایی که
بی‌جهت برای خود ساخته‌اند را از آنان بگیرد، آنان دشمنی
را آغاز خواهند کرد...

آری، فعلاً امام در پس پرده غیبت است و از دیده‌ها پنهان
است، امامی که این‌گونه است را خیلی‌ها می‌توانند دوست
بدارند زیرا این امام برای ریاست هیچ‌کس خطری ندارد، اما

کسانی که به دروغ ادعاهای عجیب و غریب کردند وقتی
احساس کنند مهدی ﷺ می‌خواهد دروغ آنان را آشکار سازد
و انحراف آنان را نابود کند، اینجاست که دشمنی‌ها آشکار
می‌شود، حتماً شنیدهای کسی به دروغ ادعا کرده است که
من فرزند مهدی ﷺ هستم و مریدان زیادی را دور خود
جمع کرده است، تا زمانی که امام در پس پرده غیبت است
آن فرد منحرف می‌تواند دم از دوستی امام‌زمان بزند، اما
وقتی زمان ظهور بشود و امام بخواهد با دروغ او مقابله کند،
آن وقت است که دشمنی‌ها آشکار می‌شود...

آنان که ادعای ریاست دارند و دین مردم را به بازی گرفته‌اند و ادعاهای دروغین مطرح کرده‌اند، همان دشمنان امام هستند هرچند الان ادعای دوستی بنمایند، باور کن اگر آنان اکنون بفهمند که امام با آنان مخالف است و دستشان به امام بررسد آن حضرت را قطعه قطعه می‌کنند، همه این‌ها را بازگو کردم تا بدانی که علت این دعاها چیست و چرا از ما خواسته‌اند همواره برای سلامتی آن حضرت دعا کنیم.

۷

آیا داستان آن پیرمرد را شنیده‌ای که نزد امام صادق علیه السلام آمد
و شروع به گریه کرد، او به آن حضرت چنین گفت: «آقای
من! سال‌هاست که منتظرم تا حکومت شما برپا شود، دیگر
سن و سال من زیاد شده است و مرگ خود را نزدیک
می‌بینم، من گریه می‌کنم زیرا می‌بینم دشمنان شما شاد و
راحت هستند ولی شما در اوج سختی‌ها هستید، من بر این

حالت شما گریه می‌کنم».^{۱۸}

اینجا بود که امام به او وعده داد که اگر او قبل از روزگار

ظهرور از دنیا برود، در روز قیامت با اهل بیت علیهم السلام خواهد بود.

آری، چقدر خوب است که زبان حال ما هم در این روزگار

این‌گونه باشد، امام زمان ما در پس پرده غیبت است، او از

دیده‌ها پنهان است و گرفتار غم‌ها و مصیبتهای فراوان

است، او زندانی گرفتاری‌هاست و دشمنان او در شادی و

شادمانی! به جاست که چشم ما در این مصیبیت گریان

باشد...

* * *

کسی که معرفت کامل به امام پیدا کرد و او را حجّت خدا
دانست، وقتی که می‌بیند او پشت پردهٔ غیبت گرفتار شده
است، اندوهناک می‌شود و از این که جهان از سعادت حضور
او محروم است، غمناک می‌شود، او در دعای «نُدبه» که در
صبح جمعه‌ها خوانده می‌شود با امام خود چنین زمزمه
می‌کند: «آقای من! بر من سخت است که پاسخ و سخنان
فریبینده از غیر تو بشنوم، اما سخن زیبای تو را نشنوم! بر من
سخت است که بر تو گریه کنم و ببینم مردم تو را از یاد

۸۰ / حرف آخر

بردهاند! بر من سخت است ببینم که تو گرفتار غیبت شده‌ای
و دشمنات جلوه نمایی می‌کنند! آیا کسی هست که مرا
یاری کند و با من هم‌ناله شود و من ناله فراق طولانی از دل
برکشم؟ آیا کسی هست که زاری و گریه کند و چون تنها
باشد، من در گریه کردن، او را یاری کنم؟ آیا چشمی گریه
می‌کند تا چشم من او را یاری کند و زار زار بگریم؟».^{۱۹.}

آری، کسی که در مسیر آقا است با این سخنان، شوق خود
را نشان می‌دهد، در روزگاری که دیگران آقا را از یاد بردهاند
و به غیر او مشغول شده‌اند، او این‌گونه یاد و نام او را زنده

نگاه می‌دارد.

وقتی تو منتظر آقا باشی، به نور، وصل می‌شوی، انتظار

فقط برای رسیدن به آینده نیست، بلکه این انتظار، همین

حالا تو را تغییر می‌دهد...

* * *

چقدر خوب است به جمله‌ای از حدیث امام سجاد علیه السلام دقت

کنیم: آن حضرت در سخن خود اشاره می‌کنند که مهدی علیه السلام

در یک ویژگی همانند ایوب علیه السلام است و آن ویژگی همان

گرفتار شدن به بلاها و سپس برطرف شدن آنها می‌باشد.

«فالفرَج بَعْدَ الْبَلُوى»

به این جمله بسیار دقّت کن! امام تو اکنون در آماج
گرفتاری‌ها و بلاهاست و زمانی که خدا اذن بدهد و ظهورش
فرا برسد، آن گرفتاری‌ها برطرف خواهد شد، همانگونه که
ایوب ﷺ به سختی و گرفتاری‌های زیادی مبتلا شد،
ایوب ﷺ پیامبر خدا بود و آن همه سختی دید و سرانجام
خدا آن گرفتاری‌ها را از او برطرف نمود.^{۲۰}

* * *

در دعای مخصوص روزگار غیبت چنین می‌خوانی: «خدایا!

۸۳ / حرف آخر

تو همان کسی هستی که گرفتاری‌ها را برطرف می‌کنی و بیچارگان را نجات می‌دهی و غم و غصه از دل آنان می‌زدایی، از تو می‌خواهم تا حجّت خود را از گرفتاری نجات بدھی و روزگار ظھور او را برسانی».^{۲۱}.

آری، تو باید برای مولای خود، دعا کنی و رفع گرفتاری‌های او را از خدا بخواهی، تو که می‌دانی دل او از غصه‌ها آکنده شده است پس دست به دعا بردار و برای او دعا کن...

سَدِير با جمعی از دوستانش از کوفه به سوی مدینه حرکت کردند، آنها این راه طولانی را به عشق دیدار امام صادق علیه السلام پیمودند، آرزوی آنان این بود که امام خود را ببینند. وقتی آنان به مدینه رسیدند اول به زیارت حرم پیامبر رفتند و سپس به سوی خانه امام شتافتند. وقتی آنان وارد خانه امام شدند، صدای گریه امام را شنیدند، وقتی نزدیک‌تر شدند

۸۵ / حرف آخر

دیدند که امام بر روی خاک نشسته و حالت عزا و مصیبت به خود گرفته است و مانند ابر بهار گریه می‌کند، چشمان حضرت از شدت گریه، مثل کاسه خون شده بود و چنین زمزمه می‌کرد: «آقای من! غیبت تو خواب از چشمم ربوده و آرامش مرا گرفته است. آقای من! مصیبت تو برای من مصیبتی همیشگی شده است... آقای من! هر وقت برای چیزی گریه می‌کنم و ناله سر می‌دهم می‌بینم که مصیبت تو جان‌گذارتر و شدیدتر است...».^{۲۲}

وقتی سدیر و همراهانش، این سخنان را شنیدند و

گریه‌های امام را مشاهده کردند، به گریه افتادند و از امام

سؤال کردند که چه اتفاقی افتاده است؟ امام آهی کشید و در

پاسخ چنین فرمود «امروز صبح وقتی به کتاب جَفْر که در آن

همه حوادث آینده آمده است نگاه کردم دیدم که غیبت

مهردی ﷺ طول می‌کشد و گرفتاری‌های زیادی پیش

می‌آید...».

دوست من! به این ماجرا دقّت کن! سخن امام صادق ﷺ را

خوب بررسی کن، آن حضرت این‌گونه برای مصیبت‌های

مهردی ﷺ اشک می‌ریزد، گرفتاری‌های مهردی ﷺ خواب را

از چشم امام صادق علیه السلام این‌گونه ربوده است، به راستی آیا ما
تا به حال، یک شب این‌گونه بوده‌ایم؟ اگر فرزند ما بیمار
شود و او را به بیمارستان ببرند، ما آن شب خواب نداریم،
پریشان هستیم، مگر پدر و مادر می‌توانند در آن شرایط آرام
و قرار داشته باشند؟ هر لحظه نگران فرزند خود هستند. غم
و غصه فرزند، خواب را از چشم می‌رباید، آیا تا به حال یک
بار این‌گونه بی‌قرار مولای خود شده‌ایم؟ ما خودمان در خانه
و کاشانه خود، در آرامش هستیم اما کسی که سلطان این
جهان است در بیابان‌ها آرامش ندارد؟ جان او در خطر است

و دلش پر از غم و غصه است.

در اینجا نکته دیگری را می‌خواهم بازگو کنم: به ما یاد

داده‌اند که مصیبت امام حسین علی‌الله‌آل‌هی‌أ‍ا از همه مصیبت‌ها

سخت‌تر بوده است، می‌دانیم که امام صادق علی‌الله‌آل‌هی‌أ‍ا برای

المصیبت کربلا بسیار گریه کرده است، ولی آن حضرت در

اینجا مطلب مهمی را بازگو می‌کند، به این سخن آن حضرت

دقّت کن: «هر وقت برای چیزی گریه می‌کنم و ناله سر

می‌دهم می‌بینم که مصیبت تو جان‌گدازتر و شدیدتر است»،

این نشان می‌دهد که در نگاه امام صادق علی‌الله‌آل‌هی‌أ‍ا، مصیبت

۸۹ / حرف آخر

مهدی علی‌الله‌شیدتر و جان‌گدازتر از مصیبت کربلا است.*

شاید برای عده‌ای این سخن عجیب به نظر آید که مصیبت

و گرفتاری مهدی علی‌الله‌این‌گونه چیست که امام صادق علی‌الله‌این‌گونه

برای آن اشک می‌ریزد و من چقدر از این مصیبت، غافل

هستم؟ وای بر من! کجا هستم؟ چگونه زندگی می‌کنم؟ آیا

«غربت امام خود» را عادی می‌دانم و به آن عادت کرده‌ام یا

آنکه آن را « المصیبت » می‌دانم؟

دانستم و خطا کردم، نمک خوردم و نمک‌دان شکستم! من

از فتنه‌های این روزگار می‌ترسم، دشمنان که تکلیف‌شان

* . «فَمَا أَحِسْ بِدَمْعَةٍ... عَنْ سَوَالِفِ الْبَلَابِيَا... إِلَّا مُثْلُ لَعْنَبِيِّ عَنْ غَوَابِرِ أَعْظَمَهَا...». «پس اشک نمی‌ریزم برای چیزی مگر این که در مقابل چشم مصیبت‌های بزرگ تر نمایان می‌شود».

۹۰ / حرف آخر

مشخص است، آنان از غربت و تنهايی او، خشنودند، اما من
چه می‌کنم؟ وقتی من در بی‌خيالی به سر ببرم و غربت و
تنهايی امام خود را مصیبت ندانم، به غفلت گرفتار شده‌ام و
با این غفلت، دل امام خود را به درد آورده‌ام و دشمنان او را
خشنود کرده‌ام.

چرا من امروز احساس یتیمی نمی‌کنم! آقای من و مولای
من در زندان است، من از او دور افتاده‌ام و اصلاً هیچ غمی
در وجودم نیست، به این دنیا و جلوه‌های پر فریب آن دل
بسته‌ام، چرا من این‌چنین شده‌ام؟ شیعیانی که در زمان

۹۱ / حرف آخر

اهل بیت علیه السلام زندگی می کردند، چگونه بودند و من چگونه ام؟

بعضی از آنان سوگند یاد کرده بودند تا زمانی که زنده‌اند و

حکومت اهل بیت علیه السلام برپا نشده است هر روز (به غیر از روز

عید فطر و عید قربان) روزه بگیرند، چقدر بین آنان و من

تفاوت است، من به آنجا رسیده‌ام که دیگر غیبت مولایم

برایم عادی شده است...^{۲۳}

* * *

چرا هیچ‌کس برای من از تنها‌یی و غربت امامم سخن

نگفت؟ چرا کسی مرا با این مصیبت آشنا نکرد؟ چه شد که

۹۲ / حرف آخر

من در این روزگار غیبت، احساس راحتی می‌کنم، از بس
مولای خود را صدا نزدم و به فکر او نبودم، دیگر بی‌خيال
شده‌ام، آری، وقتی که یاد او رها شد، یاد دیگران در دل من
جای گرفت...

باید همتی مردانه کرد، باید مانند امام صادق علیه السلام مجلس
روضه گرفت، آن هم از نوع روضه مهدی علیه السلام! باید گرد هم
جمع شویم، در خانه‌ها، حسینیه‌ها، مسجدها و مکان‌های
دیگر و درباره گرفتاری‌ها و غم‌های دل مهدی علیه السلام سخن
بگوییم و اشک بریزیم، مصیبت و گرفتاری‌های مهدی علیه السلام

۹۳ / حرف آخر

شدیدتر از همه مصیبت‌ها است! باید برای این مصیبت‌ها،
مجلس روضه گرفت...

* * *

این چه حکایتی است که نام و یاد مهدی علیه السلام با گریه همراه
بوده است؟ در این حدیثی که آن را ذکر کردم امام صادق علیه السلام

این‌گونه در مصیبت‌های مهدی علیه السلام اشک می‌ریزد، چند

حدیث دیگر را هم در اینجا ذکر می‌کنم:

۱ - ابو خالد کابلی نزد امام سجاد علیه السلام آمد و سخن درباره

مهدی علیه السلام به میان آمد، پس امام سجاد علیه السلام گریه شدیدی

۹۴ / حرف آخر

نمود و فرمود: «به خدا قسم روزگار غیبت او بسیار طولانی خواهد شد».^{۲۴}.

۲ - «دِعِبِل» یکی از شاعرانی بود که همواره در دفاع از مكتب تشیع شعر می‌سرود، او نزد امام رضا علیه السلام آمد و شعر خودش را خواند، شعری که در آن از مهدی علیه السلام یاد شده بود، ترجمه شعر او چنین بود: «من به ظهور امامی دل بسته‌ام که سرانجام خواهد آمد و باطل را نابود خواهد کرد و حق را آشکار خواهد ساخت».^{۲۵}.

اینجا بود که امام رضا علیه السلام گریه شدیدی نمود و سپس از

۹۵ / حرف آخر

روزگار غیبت مهدی علیه السلام سخن گفت، آری، آن قدر
گرفتاری‌ها و بلاهایی که مهدی علیه السلام به آن مبتلا می‌شود
زیاد است که اشک را از چشمان امام رضا علیه السلام جاری کرد! به
راستی چه شده است؟ چرا من غافل مانده‌ام؟ چرا وقتی
می‌شنوم صدها سال است امام من در این همه بلا و
 المصیبیت گرفتار شده است، اشکم جاری نمی‌شود؟

۳ - صَقْرَ كَرْخَى يکی از یاران امام جواد علیه السلام بود، او نزد آن
حضرت آمد و درباره مهدی علیه السلام از او سؤال کرد، اینجا بود که
امام جواد علیه السلام شروع به گریه کرد و گریه او بسیار شدید شد و

۹۶ / حرف آخر

سپس فرمود: «زمانی می‌آید که مهدی از یادها و خاطره‌ها

فراموش می‌شود، عده زیادی از کسانی که به او اعتقاد

داشتند دست از اعتقاد خود بر می‌دارند و دین واقعی را رها

می‌کنند». آری، چه غربتی بالاتر از این که کسانی که زمانی

خود را شیعه می‌دانستند دست از اعتقاد به مهدی ﷺ

بردارند و آن حضرت را در غربت و تنها‌یی رها کنند؟ این

غربت بسیار جانسوز است.^{۲۶}

اگر در آنچه برایت نقل کردم دقّت کنی به این نتیجه

می‌رسی که باید بیشتر به یاد مصیبت‌ها و گرفتاری‌های امام

۹۷ / حرف آخر

زمان باشی، باید برای غربت او اشک بریزی تا بتوانی مسیر
کمال را بپیمایی، در این اشک، رازی نهفته است که تو را به
آسمان پیوند می‌دهد.

۹

امام صادق علیه السلام به یکی از یارانش چنین فرمود: «روزگاری
فرا می‌رسد که مهدی علیه السلام از دیده‌ها پنهان می‌شود و مردم از
او خبری ندارند، در آن روزگار، چشم‌های مؤمنان بر
مهدی علیه السلام گریه می‌کنند».^{۲۷}

آری، این سخن اشاره دارد که نشانه اهل ایمان این است
که بر مهدی علیه السلام گریه می‌کنند و بر بلاها، مصیبت‌ها و

۹۹ / حرف آخر

گرفتاری‌های آن حضرت، اشک می‌ریزند، این اشک بر امام
است که باعث رشد و کمال آنان می‌شود و آنان را در برابر
موج بی‌خیالی ایمن می‌کند، روزگاری که همه به دنبال دنیا
می‌روند و دل به رهبران دروغین می‌بندند گروهی هستند
که استوار در این میدان ایستاده‌اند و شک‌ها و تردیدها در
دل آنان راهی ندارد، آنان به یقین رسیده‌اند و این اشک
چشم آنان را توانمند کرده است. یقین قلبی آنان همانند
درختی است که هر روز از اشک چشم‌شان، سیراب شده
است، این اشک آنان را از شک‌ها و تردیدها، بیمه کرده

۱۰۰ / حرف آخر

است، برای همین است که اشک بر امام نشانه ایمان شمرده شده است.

اکنون از تو سوالی می‌پرسم: آیا افرادی را دیده‌ای که شش امامی هستند؟ آنان برای امام حسین علیه السلام گریه می‌کنند و به سر و صورت می‌زنند و عزاداری می‌کنند، ولی آنان فقط به شش امام باور دارند، (متاسفانه عده‌ای از بزرگان آنان به امام رضا علیه السلام جسارت‌ها کرده‌اند)، آنان هر چند برای امام حسین علیه السلام گریه کنند و به کربلا بیایند از دایره ایمان بیرون هستند، هر کس امام زمان خودش را نشناسد به مرگ

۱۰۱ / حرف آخر

جاهلیت از دنیا می‌رود، این حدیث پیامبر است، پس کسانی
که شش امامی هستند روی سعادت و رستگاری را نمی‌بینند.

اکنون روشن شد که گریه بر امام حسین علیه السلام به تنها یی
نمی‌تواند نشانه ایمان باشد، زیرا افرادی مانند شش امامی‌ها
که در مسیر باطل هستند نیز برای امام حسین علیه السلام گریه
می‌کنند، اما گریه برای مظلومیّت و غربت مهدی علیه السلام نشانه
ایمان است. فقط مومنان واقعی بر آن حضرت گریه می‌کنند.

اگر در روزگار غیبت برای امام غریب خود، اشک نریزی خودت ضرر کرده‌ای، در روزگاری که شیطان همه سپاهش را به میدان آورده است تو با سلاح اشک می‌توانی به جنگ او بروی، آیا این سخن حضرت علی علی‌الله‌آل‌الله‌رضا به یاد داری که فرمود: «وَسَلَاحُهُ الْبُكَاءُ». آری، سلاح تو فقط اشک تو است.

در زمانه‌ای که با بی‌رحمی، باورها را به تاراج می‌برند، اگر چشم تو از اشک بر غربت امام، خیس نشود بدان که به دام بی‌خیالی مبتلا می‌شوی، غیبتِ امام برای تو عادی می‌شود، این گام اول است، شیطان قدم اول را خوب برداشته است،

۱۰۳ / حرف آخر

بترس که گام‌های بعدی را هم بردارد...

* * *

هر چیزی، ثوابی مشخص و معین دارد، اگر نماز بخوانی

خدا مقدار مشخصی به تو ثواب می‌دهد، اگر روزه بگیری باز

هم ثواب معینی دارد، اگر حج بروی باز هم خدا به تو پاداش

مشخصی می‌دهد، اگر دو برادر با هم قهر کنند و تو آنان را

صلح دهی باز هم ثواب مشخصی نزد خدا خواهی داشت،

آری، هر کار خوب و زیبایی در این دنیا انجام بدھی، ثواب تو

مشخص است (هر چند که ثواب تو بسیار زیاد باشد)، وقتی

۱۰۴ / حرف آخر

کربلا می روی به هر قدمی که بر می داری خدا به تو ثواب
یک حج می دهد، پس کربلا رفتن ثوابش، حد و اندازه دارد
(هر چند ثواب آن هزاران هزار حج باشد).

آیا می دانی ثواب اشک بر امام زمان، هیچ اندازه و مقداری
ندارد؟ امام صادق علیه السلام فرمودند: «ثواب هر کار خوبی، اندازه
دارد، فقط ثواب اشک بر مظلومیت ما است که اندازه و مقدار
ندارد».^{۲۸}

این حدیث را «ابن قولویه» در کتاب «کامل الزیارات» نقل
کرده است، او یکی از علمای بزرگ شیعه در قرن چهارم بود

۱۰۵ / حرف آخر

و در بغداد زندگی می‌کرد، کسانی که با کتاب‌های شیعه آشنایی دارند می‌دانند که کتاب او، یکی از معتبرترین و بهترین کتاب‌های شیعه است، اکنون تو می‌دانی که این حدیث را از چه کتاب معتبری نقل کرده‌ام.

* * *

اکنون دیگر احساس می‌کنم که مهم‌ترین پیام زندگی‌ام را برایت بازگو کرده‌ام، این شاهراهی است که تو را به کمال می‌رساند و تو را نزد خدا عزیز می‌کند، وقتی برای مولای غریب خود گریه می‌کنی به عصارة همه خوبی‌ها وصل

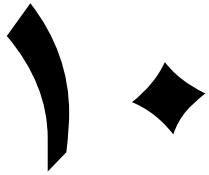
۱۰۶ / حرف آخر

شده‌ای و هویت اصلی خود را شکل داده‌ای، شیطان را
فرسنگ‌ها از خود دور کرده‌ای، سوار آسانسور کمال شده‌ای،
ثواب قطرات اشک چشم تو را هیچ فرشته‌ای نمی‌تواند
بشمارد، وقتی ثواب آن نامحدود است، حتماً کمالی را هم که
به تو می‌دهد نامحدود است.

تو کارهای خوب زیادی انجام می‌دهی تا به کمال برسی،
اما آن کارهای خوب تا اندازه‌ای می‌توانند تو را بالا ببرند،
تنها چیزی که می‌تواند تو را به اوج کمال برساند اشک بر
مهدی علی‌الله است، این قطره اشک به ظاهر یک قطره کوچک

۱۰۷ / حرف آخر

است، ولی رازی در آن است که می‌تواند تو را بی‌نهایت بالا و بالا ببرد.

مستحب است دعای نُدبه را در روزهای عید فطر، عید
قربان، عید غدیر و روز جمعه خواند، شاید از خود بپرسی چرا
در این چهار روز که عید هستند مستحب است انسان برای
امام خود، گریه کند؟

جواب را در حدیثی که «ابن ذبیان» نقل کرده است می‌توانی
بیابی، او یکی از شیعیان امام باقر علیه السلام بود، یک روز آن

حضرت به او فرمود: «هر عید قربان یا عید فطر که فرا می‌رسد غم و غصه تازه‌ای، قلب ما را فرا می‌گیرد»، ابن ذبیان از این سخن تعجب کرد و علت این حزن و اندوه تازه را پرسید، امام باقر علیه السلام پاسخ داد: «روز عید که فرا می‌رسد ما می‌بینیم که حق ما در دست دیگران قرار گرفته است».^{۲۹} آری، تا زمانی که حکومت عدل و داد برقرار نشود، تا زمانی که مهدی علیه السلام در پس پرده غیبت است هر روز عید، روز غم و اندوه اوست زیرا او می‌بیند که در این روز، دشمنانش در شادی و خوشحالی هستند ولی او از حق خود محروم است.

۱۱۰ / حرف آخر

شیعه هم در این روزگار مستحب است که در روزهای عید،
دعای ندبه بخواند و به یاد گرفتاری‌ها و غصه‌های امام خود
باشد.

* * *

در اینجا می‌خواهم از «شیخ حُرّ عاملی» یاد کنم، او یکی از
علمای بزرگ شیعه در قرن یازدهم است، او کتابی به نام
«وسائل الشیعه» نوشته است و در آن کتاب، احادیثی که از
اهل بیت ﷺ به ما رسیده است را جمع‌آوری کرده است.
او در کتاب خود، حدیث ابن ذبیان را نقل کرده است، نکته

۱۱۱ / حرف آخر

مهم این است که شیخ حُرّ عاملی درباره آن حدیث چنین

می‌گوید: «مستحب است انسان در روز عید فطر و قربان

متوجه این نکته باشد که حق اهل بیت علیہ السلام غصب شده علیه السلام

است و از خود ناراحتی و غم نشان بدهد».^{۳۰}

به راستی که باید به این فهم و درک شیخ حر عاملی آفرین

گفت، او از این حدیث چیزی را فهمید که کمتر کسی به آن

دقّت می‌کند، خیلی‌ها این حدیث را خواندند و از آن عبور

کردند ولی او که اهل معرفت بود به این سطح از درک

رسیده بود، به راستی که چقدر تفاوت است بین کسی که فتوا

۱۱۲ / حرف آخر

می‌دهد: «در روز عید فطر و عید قربان، مستحب است غم

خود را آشکار سازی» و بین کسی که در روز عید فطر و

قربان، فقط شادمانی می‌کند!

حالا تو بنشین و فکر کن که چگونه می‌توانی حزن و اندوه

خود را در روز عید نشان بدھی، روزی که حزن و اندوه امام

تو، بیشتر و بیشتر می‌شود تو باید چه کنی؟ خوب است

دوستانت را جمع کنی و با هم دعای ندبه بخوانید و در

المصیبت و غم مولای خود، اشک بریزید، آیا تو می‌توانی

کاری کنی که این امر تبدیل به فرهنگ عمومی شود که

۱۱۳ / حرف آخر

شیعیان در روزهای عید، بیشتر به یاد مولای خود باشند و
در این روز با مولای خود، همدلی کنند.

* * *

در اینجا جملاتی از دعای ندبه را بازگو می‌کنم:
آقای من! چقدر بر من سخت است که من بر تو گریه کنم و
ببینم مردم تو را از یاد برده‌اند! بر من سخت است ببینم که
تو گرفتار غیبت شده‌ای و دشمنانت جلوه‌نمایی می‌کنند!
آیا کسی هست که مرا یاری کند و با من همناله شود و من
ناله فراق طولانی از دل برکشم؟ آقای من! آیا راهی هست

۱۱۴ / حرف آخر

که بتوانیم با تو دیدار داشته باشیم؟

آیا امروز به فردایی می‌رسد که به فیض دیدار تو برسیم؟

چه زمان به حضور مهربان تو می‌رسیم و از دیدار تو سیراب

می‌شویم؟ کی می‌شود که از چشم‌های زلال تو بهره‌مند

شویم، به راستی که تشنگی ما طولانی گشت! کی می‌شود

که با تو صبح و شام کنیم و چشم ما به جمال تو روشن

شود؟ کی می‌شود روبروی تو بنشینیم و تو ما را ببینی و ما

تو را ببینیم در حالی که پرچم پیروزی را در همه جا

برافراشته باشی؟

کی می‌شود دور تو حلقه بزنیم و تو در نماز، پیشوای ما
باشی و ما با تو نماز بخوانیم؟ کی می‌شود ببینیم که تو زمین
را پر از عدل و داد نموده‌ای و دشمنان را کیفر داده‌ای و
کافران و بدخواهان را از بین برده‌ای؟ کی می‌شود که ببینیم
تو ریشهٔ ظلم و ستم را از بین برده‌ای و همهٔ ستمکاران را
هلاک کرده‌ای؟ کی می‌شود که تو بیایی و دشمنان را نابود
کنی و همهٔ ما خدا را شکر کنیم و حمد او را به جای آوریم؟
من به غم و اندوه گرفتار شده‌ام، روزگاری است که تو از
دیده‌ها پنهان هستی و من به تو دسترسی ندارم، سختی‌ها

۱۱۶ / حرف آخر

بر من هجوم می‌آورد، پس اکنون از خدا می‌خواهم ظهور تو
را نزدیک گرداند.

من به بالای دوری از تو که امام من هستی گرفتار شده‌ام، از
او می‌خواهم تا روزگار ظهور تو را برساند و من بتوانم تو را
ببینم. خدای من قادر است و بر هر کاری تواناست...

* * *

آنچه در اینجا ذکر کردم ترجمه قسمتی از دعای ندبه بود،
هر شیعه باید این جملات را بارها تکرار کند و این‌گونه با
مولای خود، راز و نیاز کند.

* * *

این پیام مهدی ﷺ برای شیعیان است: «برای ظهور من بسیار دعا کنید که دعا برای ظهور، گشایش امور خودتان است». ما باید به این پیام بسیار اهمیت بدهیم، آقا از ما نمی‌خواهد برای ظهور دعا کنیم، بلکه از ما می‌خواهد که برای ظهور، «زیاد» دعا کنیم! انتظار امام از ما، «زیاد دعا کردن» است، ما باید برای ظهورش، زیاد دعا کنیم که با ظهور او، غم‌ها و غصه‌های او پایان خواهد یافت و همه گرفتاری‌ها بر طرف خواهد شد و عدل و داد، همه جهان را

فرا خواهد گرفت.^{۳۱}

* * *

«احمد بن اسحاق» یکی از علمای قم بود که در قرن سوم زندگی می‌کرد، او گاهی توفیق پیدا می‌کرد و به سامرا می‌رفت و خدمت امام حسن عسکری علیه السلام می‌رسید، یک بار که در خانه امام بود، آن حضرت به او چنین فرمود: «ای احمد بن اسحاق! به خدا قسم فرزندم مهدی برای مددتی طولانی از دیده‌ها پنهان خواهد شد. در آن روزگار مردم زیادی از دین خدا دست برداشته و بندۀ شیطان می‌شوند».

احمد بن اسحاق پرسید: در آن روزگار چه کسی از این

فتنه‌ها نجات پیدا می‌کند؟

امام پاسخ داد: «فقط کسانی از آن فتنه‌ها نجات پیدا

می‌کنند که بر اعتقاد به امامت مهدی ثابت بمانند و خدا به

آنان توفیق بدهد که برای ظهور دعا کنند».^{۳۲}

آری، این حدیث به ما گوشزد می‌کند که دعا برای ظهور

مهدی ﷺ چیزی است که خدا توفیق آن را می‌دهد، باید

لطف خدا شامل حال ما شود، و گرنۀ شیطان در کمین است و

ما را به هر چیزی مشغول می‌کند و نمی‌گذارد ما برای ظهور

۱۲۰ / حرف آخر

مولای خود دعا کنیم، هر گاه که نسیم رحمت بوزد و ما را از
خواب غفلت بیدار کند دعا برای ظهور بر زبان ما جاری
می‌شود.

* * *

روزگاری پدری بسیار محترم و ثروتمند در کشوری زندگی
می‌کرد، او همه نیازهای خانواده خود را برآورده می‌کرد، چند
مسجد ساخته بود و مدارسی را برای تربیت دینی نوجوانان
تاسیس کرده بود. خانواده او بسیار خوشبخت بودند و روزگار
خوشی را سپری می‌کردند.

ماجرایی پیش آمد و پادشاه ستمگر آن پدر را در زندان انداخت، مسجدهایی را که آن پدر ساخته بود تبدیل به شرابفروشی کرد، در مدارس هم افرادی را به کار گماشت که بی دینی را رواج بدھند، خانواده آن پدر در فقر و فلاکت افتادند، پادشاه آنان را از خانه خودشان بیرون کرد و آنان مجبور شدند یک خانه بسیار کوچک را اجاره کنند و برای پرداخت پول اجاره هم مشکل داشتند.

چندین سال گذشت، دختر و پسر این خانواده، بزرگ شدند، آنها دیگر به این اوضاع عادت کردند، ملاقات با پدر هم

۱۲۲ / حرف آخر

ممنوع شده بود و آنان دیگر کمتر پدر را یاد می‌کردند. دیگر وقت ازدواج آنان بود، آنها نیاز به پول داشتند و همیشه دعا می‌کردند که خدایا! به ما پول بده! خدایا! اسباب ازدواج ما را فراهم کن! این دعای همیشگی آنان بود. تا این که یک روز، یکی از دوستان پدر با آنان دیدار کرد و به آنان چنین گفت: شما باید دعا کنید پدرتان از زندان آزاد شود! اگر پدرتان آزاد شود، همه مشکلات شما حل می‌شود، هم پول دار می‌شوید و هم در جامعه موقعیت خود را باز می‌یابید. پدر شما در گوشه زندان دلش غرق خون است، او می‌داند که پادشاه

۱۲۳ / حرف آخر

مساجد و مدارس را محل گناه کرده است، او می‌داند بر شما

چه می‌گذرد، او پدر است، او توقع دارد شما برای آزادی اش

دعا کنید. اگر او آزاد شود همه مشکلات شما حل می‌شود».

این مثال را بازگو کردم تا بدانی که اگر مهدی ﷺ از زندان

غیبت آزاد شود، همه مشکلات حل می‌شود، مهم‌ترین

حاجت تو باید ظهرور او باشد، تا او نیاید مشکلات بشریّت

حل نمی‌شود.

آری، وقتی شیعه‌ای گرفتار است یا فقیر است یا جوانی که

وقت ازدواج اوست و نمی‌تواند ازدواج کند، همه این موارد

دل امام را به درد می‌آورد، پس تو همت کن، به اندازه توان
خود برای رفع گرفتاری‌های شیعیان اقدام کن، دست روی
دست نگذار، به وظیفه‌ات عمل کن، ولی این کار را به این
نیّت انجام بده که دل امام خود را شاد کنی و غمی از
غم‌های او را بزدایی، وقتی تو از فقیری دستگیری می‌کنی و
مشکل جوانی را حل می‌کنی، امام تو خوشحال می‌شود و
لبخند بر چهره‌اش نقش می‌بندد.

مهم‌ترین وظیفه تو دعا برای ظهور است تا مهدی علی‌الله‌آل‌الله‌ام از
زندان غیبت آزاد گردد، تو باید از خدا بخواهی تا خدا هر چه

زودتر او را از زندان گرفتاری‌ها نجات بدهد، وقتی تو

می‌گویی: «اللَّهُمَّ عَجِّلْ لِولِيْكَ الْفَرَج»، یعنی خدايا! حجّت

خودت را از زندان گرفتارها آزاد بگردان! دقت کن: تو

نمی‌گویی: خدايا! ما را از زندان گرفتاری‌ها نجات بده! بلکه

تو آزادی امام خود را طلب می‌کنی، زیرا اگر او از زندان آزاد

شود، همه گرفتاری‌ها حلّ می‌شود.

از طرف دیگر، تو می‌دانی مهدی ﷺ از کمک به دیگران

خوشحال می‌شود، تو یقین داری که اگر برای رشد و معرفت

دینی جوانان کارهای فرهنگی انجام دهی آن حضرت

۱۲۶ / حرف آخر

خوشحال می‌شود، تو می‌دانی که اگر گره از کار دیگران
بگشایی، لبخند به چهره امام می‌نشیند، پس دست روی
دست نگذار، برخیز و این کارها را انجام بده تا کسی نتواند
اعتراض کند که تو فقط دعا می‌کنی، نه! تو هم دعا می‌کنی
و هم به جامعهٔ خود، این‌گونه خیر و برکت می‌رسانی...

۱۱

در اینجا می‌خواهم ماجرای سلمان را بازگو کنم، همان
کسی که مایهٔ افتخار ایرانیان است و همواره در مسیر
حضرت علی علیه السلام بود و از حق و حقیقت دفاع کرد.
وقتی پیامبر از دنیا رفت، مدینه پر از غم و اندوه شد،
بسیاری از مسلمانان در این مصیبت بزرگ، اشک ریختند و
گریه کردند، سلمان هم مشغول عزاداری شد و در مصیبت

پیامبر اشک ریخت و گریه‌ها کرد، در همین ایام بود که آتش

فتنه روشن شد و عدّهای از منافقان دسیسه کردند و در

سقیفه جمع شدند و برای خود، خلیفه انتخاب کردند.

آنان با ابوبکر بیعت کردند و سپس او را به سوی مسجد

بردند تا مردم با او بیعت کنند. عمر بن خطاب که دستیار

ابوبکر بود تصمیم گرفت تا به خانه علی و فاطمه علیهم السلام حمله

کند، هدف او این بود که علی علیه السلام را مجبور کند تا با ابوبکر

بیعت کند.

عمر بن خطاب با گروهی از هوادارانش حرکت کرد و وقتی به

۱۲۹ / حرف آخر

خانه علی علیہ السلام رسید فریاد برآورد «بروید هیزم بیاورید».

عدّهای هیزم زیادی آوردند، او شعلهٔ آتشی در دست گرفت و

چنین دستور داد: «این خانه را با اهل آن به آتش بکشید».^{۳۳}

سپس او هیزمها را آتش زد، در خانه نیم سوخته شد. عمر

جلو آمد و لگد محکمی به در زد. فاطمه علیہ السلام پشت در ایستاده

بود... فاطمه علیہ السلام بین در و دیوار قرار گرفت، صدای ناله‌اش

بلند شد...^{۳۴}

بعد از آن بود که فاطمه علیہ السلام در بستر بیماری قرار گرفت،

علی علیہ السلام هم خانه‌نشین شد، همه این حوادث در زمان

۱۳۰ / حرف آخر

کوتاهی بعد از پیامبر روی داد، فضای مدینه هنوز در ماتم

غم پیامبر بود، عدهای هنوز داشتند در مصیبت پیامبر گریه

می‌کردند. مدتی گذشت، یک روز سلمان تصمیم گرفت به

دیدار علی علیه السلام برود، پس به سوی خانه آن حضرت رفت،

وقتی او مولايش را دید، دست ادب به سینه گرفت و سلام

کرد و پاسخ شنید، بعد از آن علی علیه السلام به او گفت: «ای

سلمان! بعد از پیامبر، تو در حق من، جفا و ستم نمودی و در

این مدت سراغ ما را نگرفتی!».

سلمان در پاسخ گفت: «آقای من! چیزی که باعث شد من

۱۳۱ / حرف آخر

در این مدت خدمت شما نرسیدم غم و اندوه و عزای من بر

MSC ۳۵
«مصیبت پیامبر بود».^{۳۵}

آری، انتظاری که از سلمان بود از دیگران نبود، او نزد

اهل بیت علیهم السلام مقامی بس بزرگ داشت انتظار می‌رفت در آن

چند روز در خدمت مولای خود باشد و نصرت و یاری خود را

اعلام و عرضه کند.

از تو می‌خواهم لحظه‌ای در این ماجرا فکر کنی، ما بر این

باوریم که حضرت علی علیهم السلام از علت غیبت سلمان باخبر بود،

او می‌دانست که سلمان در آن چند روز، مشغول عزاداری

۱۳۲ / حرف آخر

است امّا باز هم وقتی سلمان نزد او آمد به او گفت: «ای

سلمان! در حق ما جفا و ستم کردی!»، سلمان مشغول

عزاداری در مصیبت پیامبر بود و امامش او را این‌گونه عتاب

کرد، پس تکلیف ما چگونه خواهد بود؟

وظیفه ما نسبت به مهدی ﷺ چیست؟ نکند ما هم در حق

مولای خود جفا کنیم؟ در زمانی که مهدی ﷺ در اوج غربت

و تنها بی است من نباید فقط به مجلس روضه

امام حسین ﷺ اکتفا کنم. مجلس روضه امام حسین ﷺ و

مجلس عزای امامان دیگر بسیار عالی است و ما باید همت

کنیم آن مجالس باشکوه‌تر برگزار شود، اما اگر بخواهیم به کمال برتر بررسیم باید در این مجالس، حتماً برای غربت و مظلومیّت مهدی ﷺ اشک بریزیم و برای ظهورش دعا کنیم. اگر مجالس روضه ما بدون یاد مهدی ﷺ و دعا برای او باشد، پس ما مولای خود را غریب و تنها رها کرده‌ایم و او را از یاد برده‌ایم، اگر یک روز او را ببینیم او به ما چنین خواهد گفت: «در حق من ظلم کردید! در زمانی که من غریب بودم مرا از یاد بردید و برایم دعا نکردید».

گریه فراق و دوری، مرحله اول کمال است، اما مرحله بالاتر
این است که تو برای مظلومیت و غربت آن حضرت گریه
کنی، این گریه، نشانه ایمان است، وقتی بر گرفتاری‌های
امام خود اشک می‌ریزی، ناخودآگاه از دشمنان او بیزاری
می‌جویی، زیرا می‌دانی که دشمنان این گرفتاری‌ها را برای
مولای تو پدید آورده‌اند، پس تو بعض به دشمنان را که یکی
از اركان ایمان است داری.

وقتی اشک می‌ریزی از خدا می‌خواهی تا ظهرور او را
نزدیک گرداند و امام تو را از غصه‌ها و گرفتاری‌ها نجات

بدهد، این دعای تو واقعاً اثر دارد چون هرگز لقلقه زبان نیست، بلکه حقیقت دعا را در خود دارد، تو به آنجا رسیده‌ای که سیاهی این دوران غیبت را درک کرده‌ای، به این سیاهی‌ها عادت نکرده‌ای، معرفت تو از مردم عادی بالاتر رفته است، مردم به این روزگار عادت کرده‌اند و سیاهی شب را روز می‌پنداشند، اما تو فهمیده‌ای که این روزگار، سیاه است و تاریک. تو به دنبال روشنایی هستی و ظهور مولای خویش را از خدا می‌خواهی. وقتی تو بر مظلومیّت امام خود اشک می‌ریزی یعنی از سیاهی‌ها به تنگ آمده‌ای، به دنبال

۱۳۶ / حرف آخر

آن هستی تا مولای تو از زندان آزاد شود و اینجاست که این
اشک تو، خودش یکی از جلوه‌های دعای ظهور است.

۱۲

اکنون دانستی باید با چشمی که بر مصیبت‌ها و
گرفتاری‌های مهدی علی‌الله‌اشک ریخته است برای ظهر و
دعا کرد، باید مجالس روضه برگزار کرد، آن هم از نوع روضه
غربت مهدی علی‌الله‌اشک! باید این کار تبدیل به فرهنگی عمومی
 بشود، به امید روزی که در همه جا، روضه مصیبت‌های
 مهدی علی‌الله‌اشک برگزار شود و شیعیان بیشتر به یاد غم‌ها و

غصه‌های مولای خود باشند، در پایان این مجالس باید
برای ظهر دعا کرد.

شاید سؤال کنی: آیا دعای ما اثری هم دارد؟ روشن و
 واضح است که دعایی که با سوز دل همراه باشد، حتماً اثر
دارد، در اینجا می‌خواهم ماجرای قوم بنی اسرائیل را بازگو
کنم، این ماجرا در حدیثی از امام صادق علیه السلام ذکر شده است:
بنی اسرائیل گرفتار ظلم و ستم‌های فرعون شده بودند،
فرعون آن مردم را در تنگنای شدید قرار داده بود، مردان
آن را به اسارت می‌گرفت و زنانشان را به کنیزی می‌برد،

بنی اسرائیل بر این باور بودند که سرانجام خدا پیامبری به نام موسی را برای نجات آنان خواهد فرستاد، یک بار آنان تصمیم گرفتند تا چهل روز دست به دعا بردارند و ضجه بزنند و گریه کنند و از خدا بخواهند موسی ﷺ را برای نجات آنان بفرستد.

آنان با هم چهل روز با گریه و ضجه دعا کردند، وقتی خدا این دعای آنان را که با سوز دل و گریه همراه بود دید، تصمیم گرفت تا موسی ﷺ را زودتر از وقت اصلی برای نجات آنان بفرستد. قرار بود که نجات آنان ۱۷۰ سال بعد

۱۴۰ / حرف آخر

باشد، ولی دعای آنان اثر کرد و آنان ۱۷۰ سال زودتر از
دست فرعون نجات پیدا کردند.

وقتی سخن امام صادق علیه السلام به اینجا رسید، فرمود: «اگر
شیعیان ما این‌گونه به درگاه خدا بروند خدا لحظه ظهر
مهدی علیه السلام را زودتر خواهد رساند ولی اگر شیعیان در دعا
کردن، کوتاهی کنند پایان دوران غیبت در همان وقت اصلی
خود خواهد بود».^{۳۶}

اگر به این سخن امام صادق علیه السلام دقت کنی متوجه می‌شوی
که اگر شیعیان چهل روز، هر روز همه با هم با گریه و ضجه

۱۴۱ / حرف آخر

زدن، دعا کنند و ظهور مهدی علی‌الله‌را از خدا بخواهند خدا
دعای آنان را مستجاب خواهد کرد.

ما باید همّت کنیم، هر کس به اندازه توان خود، کاری کند تا
دعای دسته‌جمعی شیعیان تبدیل به یک فرهنگ عمومی
شود، ما باید دور هم جمع شویم و گریه کنیم و از خدا
بخواهیم ظهور آقا را برساند.

* * *

همه می‌دانیم که دعا کردن شرایط دارد، باید با امید به لطف
خدا دست به دعا برداشت (نباید با نامیدی دعا کرد)، اگر به

خدا توجّه قلبی کنیم و دل خود را از آلودگی‌ها پاک کنیم خدا
دعای ما را مستجاب خواهد کرد.

ما باید از هر فرصتی برای دعای ظهور بهره بگیریم، این
وقت‌ها دعا به استجابت نزدیک‌تر است: «وقت اذان، هنگام
باریدن باران، شب و روز جمعه، هنگام سحر، سر سفره،
شب مبعث، شب عید غدیر، شب نیمه شعبان، عید فطر،
عید قربان، شب نیمه رجب، شب‌های قدر و...». در این
وقت‌ها و هر وقت که دلمان می‌شکند باید با آقای خود نجوا
کنیم و به یاد مصیبت‌ها و گرفتاری‌های او، اشک بریزیم و

۱۴۳ / حرف آخر

سپس دست به دعا برداریم و ظهورش را از خدا بخواهیم،
به راستی چرا عده‌ای با امام خود درد دل نمی‌کنند؟ چرا با او
سخن نمی‌گویند؟ امام مانند پدری مهربان است، جای دارد
که ما هر روز با او سخن بگوییم...

* * *

چقدر خوب است ما در گفتگوهای خود، ادبیات زیبایی
داشته باشیم که یاد آن یار سفر کرده را در دل‌ها زنده کند،
مثلاً وقتی کسی به ما می‌گوید: «در خدمتم، بفرمایید!»، ما
به او این گونه جواب بدھیم: «در خدمت امام زمان باشید».

۱۴۴ / حرف آخر

اگر کسی بگوید: «حال شما چطوره؟» در جواب بگوییم: «به برکت دعای امام زمان، خوبم!». ما باید ده‌ها جمله زیبا تولید کنیم و آن را در میان مردم رواج بدھیم تا مردم در هنگام احوال پرسی، یاد امام زمان را زنده نگاه دارند.

* * *

در اینجا می‌خواهم جمله‌هایی را ذکر کنم که ما می‌توانیم خطاب به امام زمان علیه السلام به کار ببریم، (بسیاری از این جمله‌ها را از دعا‌هایی که از اهل بیت علیهم السلام رسیده است برداشت کرده‌ام). چقدر خوب است که این جمله‌ها، ورد زبان ما بشود

۱۴۵ / حرف آخر

و آن را به کودکان و نوجوانان خود یاد بدهیم و از آنان
بخواهیم این‌گونه با مولای خود، ارتباط قلبی ایجاد کنند:

آقای من! مولای من!

۱. مشتاق تو هستم!

۷. گریان تو هستم!

۲. دلم هوای تو کرده است!

۸. به داد ما برس!

۳. سرگشته تو هستم!

۹. چرا به شما ظلم شد؟

۴. پناهم بد!

۱۰. قربان تو بشوم!

۵. چقدر بزرگوار هستی!

۱۱. دلخوشی من فقط تو هستی!

۶. چرا این قدر تنها یی؟

۱۲. روشنی چشم من تو هستی!

۱۴۶ / حرف آخر

۱۳. امید دلم هستی!

۲۲. امیدی جز تو ندارم!

۱۴. به عشق تو زندام!

۲۳. اشک چشم مرا ببین!

۱۵. ضربان قلب منی!

۲۴. عشقت را با همه دنیا عوض نمی‌کنم.

۱۶. منتظر تو می‌مانم!

۲۵. چقدر شما آقا یید!

۱۷. جانم را فدایت می‌کنم!

۲۶. مهربانی تو، دلم را ربوده!

۱۸. عزیزتر از جان منی!

۲۷. هرگز فراموشت نمی‌کنم!

۱۹. تا تو را دارم، غمی ندارم!

۲۸. دلم فقط با تو آرام می‌گیرد!

۲۰. ناامیدم نکن!

۲۹. سرگشته شمایم!

۲۱. یک روز، فدات می‌شوم!

۳۰. عشق تو، خلاصه خوبی‌هاست!

۱۴۷ / حرف آخر

۳۱. تا ابد در قلب من می‌مانی!

۳۵. روی چشم من جای داری!

۳۲. با یاد تو، غرق آرامش هستم!

۳۶. عشق ماندگارم!

۳۳. فقط هوادار تو هستم!

۳۷. ای معنای زندگی ام!

۳۴. جان چیست که فدای مقدمت کنم؟

۳۸. تو دلبر و دلدار من هستی!

* * *

خدا را شکر می‌کنم که به من توفیق داد تا برای شیعیانِ
مولایم، نوکری کنم و برای آنان کتاب بنویسم، شاید عده‌ای
این قلم را مناسب برای جوانان بیابند و بخواهند از
کتاب‌های دیگری که درباره آن حضرت نوشته‌ام اطلاع

داشته باشند، پس با نهایت تواضع و فروتنی، نام آن کتاب‌ها

را در اینجا ذکر می‌کنم:

۱ - داستان ظهور: حوادث عصر ظهور مهدی علیه السلام

۲ - آخرین عروس: زندگی مادر مهدی علیه السلام (و چگونگی

تولد مهدی علیه السلام)

۳ - گمگشته دل: بیان احادیثی درباره فضیلت انتظار

۴ - راهی به دریا: شرح زیارت آل یاسین

۵ - هرگز فراموش نمی‌شوی: شرح دعای ندبه

۶ - حقیقتدوازدهم: اثبات ولادت مهدی علیه السلام از کتب

اهل سنت

۷ - یاد غریب: چرا به یاد مهدی علیه السلام نیستیم؟

۸ - یاری خورشید: بررسی روایات فضیلت یاری کردن

مهدی علیه السلام

شما می‌توانید فایل این کتاب‌ها را به صورت رایگان در اینترنت دانلود کنید. (در سایت شخصی نویسنده به آدرس

همه این کتاب‌ها را دانلود کنید) Nabnak.ir

* * *

در اینجا چند شعر را ذکر می‌کنم که با سوز و گداز، غربت و

۱۵۰ / حرف آخر

مظلومیت مهدی علی‌الله‌ی را بازگو می‌کند، امید است که زمانی
برسد که کودکان و نوجوانان ما به جای اشعار بی‌ارزش،
همانند این اشعار را حفظ کنند و آن را در هر فرصت مناسب
بازگو کند:

به قربان قد رعنای مهدی

福德ای صورت زیبای مهدی

福德ای خاک زیر پای مهدی

سر و جان و تمام هستی من

کجا شد قبله و روح نمازم

الله‌ی کو حبیب دل نوازم

۱۵۱ / حرف آخر

به درگاه تو در سوز و گدازم

همیشه بهر تعجیل ظهورش

ظهورم را تقاضا از خداکن

تو فرمودی برای من دعا کن

دعایی هم تو بر آحوال ما کن

مُداوم «عَجَّلَ اللَّهُ» است وِرْدَم

به هر گل می‌رسم می‌بویم او را

گلی گم کردهام می‌جوییم او را

گل من، مهدی صاحب زمان است

گل من، نی بُوَد این و نَه، آن است

خُصوصاً در بَنی آدم، غریب است

ولی این گل در این عالَم، غریب است

نثار او کنم این جان شیرین

خوش آن روزی که من بر عهد دیرین

۱۵۲ / حرف آخر

صدایِ غربت هر لحظه در گوش

چرا مردم تو را کردند فراموش؟

عَجَب دردی، گریان‌گیر ما شد

چرا دوری ز تو، تقدیر ما شد؟

این شعر را تقدیم مادرانِ شیعه می‌کنم تا از گل‌های خود

بخواهند دست روی سینه بگیرند و این‌گونه با آقای خود

سخن بگویند:

مـهـدـی زـهـرـا سـلام

ای گـلـیـگـلهـا سـلام

درد و بـلـات بـه جـونـم

مـهـرـبـونـم

آقـای

۱۵۳ / حرف آخر

مگهای؟ کربلایی؟ نسیمی دونم کجاوی؟

اما تما زنده هستم منتظرت نشستم

دوستیت دارم همیشه دلم برات تنگ میشه

۱۳

اگر بپرسی چگونه با مولای خود نجوا کنیم و چگونه دست
به دعا برداریم؟ در پاسخ چنین می‌گوییم: «زیارت آل
یاسین». شاید شنیده باشی که امام زمان علیه السلام دستور داده‌اند تا
شیعیانش با این زیارت به او توجه پیدا کنند و دعای بعد از
آن را بخوانند، کسانی که منتظر واقعی آقا هستند، هر روز
این زیارت را می‌خوانند.

این زیارت با این جمله شروع می‌شود: «سلام بر آلِ یاسین»، خدا در قرآن، پیامبر را «یاسین» نامیده است، «آل یاسین»، همان «آل محمد» است. آری! «یاسین» نامی از نام‌های پیامبر می‌باشد.

* * *

اگر از من بپرسی که چگونه به امام‌zman علیه السلام توسل پیدا کنیم و بهترین راه توسل به آن حضرت چیست؟ من در پاسخ دو نماز را معرفی می‌کنم. این دو نماز را خود امام‌zman برای شیعیان بازگو کرده‌اند. امیدوارم که قدر این دو نماز را

بدانید. من نتیجه سال‌ها تحقیق خود را در اختیار شما قرار می‌دهم، کتاب‌های زیادی را خوانده‌ام و مدت‌ها بررسی و تحقیق کرده‌ام.

اگر قرار باشد که برای فرزندان خود، ارزشمندترین چیز را به یادگار بگذارم این دو نماز را برای او بازگو می‌کنم. خودم از این دو نماز، معجزه‌ها دیده‌ام، چند سال قبل حاجتی داشتم، هر نماز و دعایی را که می‌شناختم خواندم ولی به نتیجه نرسیدم، تا این که با این دو نماز آشنا شدم و چند بار آنها را خواندم، بعد از مدت کوتاهی به آرزوی خود رسیدم و الان که

این سطر را می‌نویسم هنوز هم از چگونگی برآورده شدن حاجتم به وسیله این دو نماز در شگفت هستم.

باز هم تأکید می‌کنم قدر این دو نماز را بدانید که بهترین راه

توسل به امام زمان علیه السلام است، چقدر خوب است که ما این دو

نماز را بیشتر به نیت ظهور آن حضرت بخوانیم، غم‌ها و

غضّه‌های آن حضرت را از یاد نبریم و از خدا بخواهیم هر

چه زودتر حجتِ حود را از زندان غم‌ها آزاد گرداند.

چقدر خوب است که بعد از این دو نماز مثلاً صدبار بگویی:

«اللَّهُمَّ عَجِّلْ لِوَلِيِّكَ الْفَرَجْ» و این‌گونه، زیاد از خدا بخواهی

که ظهور مولا را برساند. (اگر وقت کم‌داری حدّاقل بیست بار این دعا را تکرار کن):

* اول: نماز «أُذْرِكَنِي»

در هر ساعت از شبانه روز که دوست داشتی وضو بگیر و دو رکعت نماز (همانند نماز صبح) بخوان سپس این دعا را بخوان:

يَا مَنْ أَظْهَرَ الْجَمِيلَ وَسَتَرَ الْقَبِيحَ يَا مَنْ لَمْ يُؤَاخِذْ بِالْجَرِيرَةِ وَلَمْ يَهْتِكِ السُّتُرَ يَا عَظِيمَ الْمَنْ يَا كَرِيمَ الصَّفْحِ يَا حَسَنَ التَّجَاوِزِ يَا وَاسِعَ الْمَغْفِرَةِ يَا

١٥٩ / حرف آخر

بَاسِطَ الْيَدَيْنِ بِالرَّحْمَةِ يَا مُنْتَهَى كُلِّ نَجْوَى وَ يَا غَایَةَ كُلِّ شَكْوَى يَا عَوْنَ كُلِّ
مُسْتَعِينٍ يَا مُبْتَدِئاً بِالنِّعَمِ قَبْلَ اسْتِحْقَاقِهَا.

سپس ده بار می‌گویی: «یا رَبَّاہ». پس ده بار می‌گویی: «یا سَيِّدَاہ»، پس ده بار می‌گویی: «یا مَوْلَیَاہ»، پس ده بار می‌گویی: «یا غَایَتَاہ»، پس ده بار می‌گویی: «یا مُنْتَهَى غَایَةِ رَغْبَتَاہ».

بعد چنین می‌گویی: «أَسْأَلُكَ بِحَقِّ هَذِهِ الْأَسْمَاءِ وَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ إِلَّا مَا كَشَفْتَ كَرِبِی وَ نَفَّسْتَ هَمِی وَ فَرَّجْتَ غَمِی وَ أَصْلَحْتَ

حالی».^{۳۷}

اکنون حاجت خود را به زبان می‌آوری و حاجت خود را از

۱۶۰ / حرف آخر

خدا می‌خواهی. سپس برای رسیدن به حاجت خود به پیامبر

و حضرت علی و امام زمان علیهم السلام این‌گونه توسّل پیدا می‌کنی:

(به حالت شبیه سجاده، فقط پیشانی خود را روی مهر

نمی‌گذاری بلکه گونه سمت راست خود را روی مهر

می‌گذاری (بهتر است مهر بزرگ داشته باشی یا این‌که چند

مهر را کنار هم بگذاری تا گونه‌ات روی مهر قرار بگیرد)

سپس صد بار می‌گویی: «یا مُحَمَّدٌ یا عَلِیٌّ یا عَلِیٌّ یا مُحَمَّدٌ اکْفِیَانِی

فَإِنَّكُمَا كَافِيَانَ وَأَنْصُرَانِي فَإِنَّكُمَا نَاصِرَانَ. ۳۸

سپس گونه چپ خود را روی مهر می‌گذاری و صد بار یا

۱۶۱ / حرف آخر

بیشتر (هر چقدر بیشتر بهتر) چنین می‌گویی: «أَدْرِكْنِي يَا صَاحِبَ الزَّمَانِ».^{۳۹}

سپس به اندازه یک نفس (به اندازه‌ای که نفس تو قطع شود) این کلمه تکرار می‌کنی: «الْغَوْثَ»، (تقریباً ۱۵ تا ۲۰ بار کافی است که این کلمه را تکرار کنی). در اینجا این نماز به پایان می‌رسد. امید است که خدا حاجت تو را برآورده کند.

* دوم: نماز «امام‌زمان در شب جمعه»

شب جمعه که فرا رسید صبر کن تا نیمه شب فرا برسد، پس

غسل کن. بعد از غسل وضو بگیر و دو رکعت نماز به این صورت بخوان: وقتی در سوره حمد به آیه: «اَيَاكَ نَعْبُدُ وَ اَيَاكَ نَسْتَعِين» رسیدی آن را صد بار تکرار کن و سپس سوره حمد را تمام کن و یک بار سوره «توحید» را بخوان. وقتی به رکوع رفتی ذکر رکوع را هفت بار بگو (مثلاً هفت بار بگو: سبحانَ ربِّ الْعَظِيمِ وَ بِحَمْدِهِ یا این که هفت بار بگو: سبحانَ اللَّهِ). در سجده‌ها هم هفت بار ذکر بگو (مثلاً هفت بار بگو: سبحانَ ربِّ الْأَعْلَى وَ بِحَمْدِهِ یا این که هفت بار بگو: سبحانَ اللَّهِ). رکعت دوم نماز را به همین صورت

بخوان. وقتی نماز تو تمام شد، این دعا را بخوان:

«اللَّهُمَّ إِنْ أَطْعَتْكَ فَالْمُحَمَّدَ لَكَ، وَإِنْ عَصَيْتَكَ فَالْحُجَّةُ لَكَ، مِنْكَ

الرَّوْحُ وَمِنْكَ الْفَرَجُ، سُبْحَانَ مَنْ أَنْعَمَ وَشَكَرَ، سُبْحَانَ مَنْ قَدَرَ وَغَفَرَ . اللَّهُمَّ

إِنْ كُنْتُ قَدْ عَصَيْتَكَ فَإِنِّي قَدْ أَطْعَتْكَ فِي أَحَبِّ الْأَشْيَاءِ إِلَيْكَ وَهُوَ الْإِيمَانُ

بِكَ، لَمْ أَتَخْذُ لَكَ وَلَدًا وَلَمْ أَدْعُ لَكَ شَرِيكًا، مَنَا مِنْكَ بِهِ عَلَيَّ، لَا مَنَا مِنْيَ بِهِ

عَلَيْكَ وَقَدْ عَصَيْتَكَ، يَا إِلَهِي، عَلَى غَيْرِ وَجْهِ الْمُكَابِرَةِ وَلَا الْخُروجِ عَنْ

عُبُودِيَّتِكَ وَلَا الْجُحُودِ لِرُبُوبِيَّتِكَ وَلَكِنْ أَطْعَتُ هَوَاهِي وَأَزَلَّنِي الشَّيْطَانُ

فَلَكَ الْحُجَّةُ عَلَيَّ وَالْبَيَانُ، فَإِنْ تُعَذِّنِي فَبِذُنُوبِي غَيْرَ ظَالِمٍ وَإِنْ تَغْفِرْ لِي وَ

تَرْحَمْنِي فَإِنَّكَ جَوَادٌ كَرِيمٌ».

١٦٤ / حرف آخر

سپس به اندازه‌ای نفس قطع شود (مثلاً ۱۵ تا ۲۰ بار

می‌گویی: «يَا أَكَرِيمُ». سپس چنین می‌گویی: «يَا آمِنًا مِنْ كُلّ شَيْءٍ وَ كُلّ شَيْءٍ مِنْكَ خَائِفٌ حَذْرُ، أَسْأَلُكَ بِأَمْنِكَ مِنْ كُلّ شَيْءٍ وَ خَوْفِ كُلّ شَيْءٍ مِنْكَ أَنْ تُصَلِّي عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ تُعْطِينِي أَمَانًا لِنَفْسِي وَ أَهْلِي وَ وُلْدِي وَ سَائِرِ مَا أَنْعَمْتَ بِهِ عَلَيَّ، حَتَّى لَا أَخَافَ أَحَدًا وَ لَا أَحْذَرَ مِنْ شَيْءٍ أَبَدًا إِنَّكَ عَلَى كُلّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَ حَسْبُنَا اللَّهُ وَ نِعْمَ الْوَكِيلُ، يَا كَافِي إِبْرَاهِيمَ نُمْرُودَ وَ يَا كَافِي مُوسَى فِرْعَوْنَ وَ يَا كَافِي مُحَمَّدَ الْأَحْزَابَ أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّي عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ».

اکنون اگر کسی به تو ظلمی کرده است یا کسی می‌خواهد

به تو ضرری برساند این جمله در آخر دعا اضافه کن: «وَأَنْ تَكْفِيْنِي شَرّ...». و به جای «...» نام آن فرد را ذکر کن و این‌گونه از خدا می‌خواهی خدا شرّ او را از تو دور کند.

اکنون به سجده برو و از خدا حاجت خود را بخواه، امید است که خدا حاجت تو را برآورده کند. امام زمان فرمودنده‌اند:

«هر گاه مؤمنی این نماز و این دعا را بخواند، درهای آسمان به روی او باز می‌شود و این از فضلِ خدا بر ما و شیعیانِ ما می‌باشد».^{۴۰}

خیلی‌ها دوست دارند تا برنامه‌ای به آنان معرفی شود که

باعث شود به امام زمان علیه السلام نزدیک‌تر شوند و ارتباط قلبی

آنان با آن حضرت بیشتر شود. من در اینجا نتیجه سال‌ها

تحقیق خود را به صورت «برنامه شش‌گانه» بازگو می‌کنم،

این برنامه، ویژگی‌های خوبی را در یکجا جمع کرده است:

۱ - بعد از نمازها

وقتی نماز صبح، ظهر، عصر، مغرب و عشاء را می‌خوانی

سعی کن در قنوت هر نماز، بیست بار چنین بگویی: «اللهم

عَجِّلْ لِوَلِيِّكَ الْفَرَج» (اگر در قنوت این کار را انجام ندادی،

پس بعد از نماز، بیست بار این ذکر را تکرار کنی). در این صورت تو هر روز، صد بار برای آزادی امام خود از زندان گرفتاری‌ها دعا کرده‌ای. به امید روزی که همه شیعیان در سرتاسر جهان، به این روش عمل کنند!

۲ - هر روز صبح: دعای عهد

این دعا، تجدید پیمان با امام زمان و درخواست تعجیل در ظهور آن حضرت است. (لازم نیست این دعا فوراً بعد از نماز صبح خوانده شود، بلکه می‌توان آن را مثلاً ساعت ده صبح هم خواند).

۳ - هر شبانه روز: زیارت آل یاسین

این زیارت، مناجات با امام زمان و زیارت آن حضرت و یک دوره معارف مکتب تشیع است.

۴ - شب جمعه: نماز امام زمان در شب جمعه

این نماز مناجات با خدا و فریادگر توحید است، چقدر خوب است به نیت تعجیل در ظهرور آن یار سفر کرده، هر شب جمعه این نماز را بخوانی.

۵ - روز جمعه: دعای ندبه

این دعا، نالههای فراق با امام زمان است، (لازم نیست این

دعا صبح زود خوانده شود، بلکه می‌شود این دعا را ظهر جمعه یا عصر جمعه هم خواند).

۶ - هر فرصت مناسب: نماز «ادرکنی»

این نماز رازی بزرگ دارد که اگر کسی اهل معرفت باشد از آن باخبر است. (ممکن است هر روز این نماز را بخوانی یا مثلاً فقط روزهای دوشنبه این‌گونه به امام زمان توسل پیدا کنی).

من بر این باورم این برنامه می‌تواند دل‌های ما را به سوی امام مهربانی‌ها بیشتر پیوند بزند و اگر این برنامه را همه ما

۱۷۰ / حرف آخر

به نیت «ظهور» انجام بدھیم، هر چه زودتر آقای ما از زندان
گرفتاری‌ها رها خواهد شد.

* * *

در اینجا ترجمه دعایی را که امام زمان علیہ السلام به شیعیان یاد
داده‌اند بازگو می‌کنم، چقدر زیباست که ما همواره خدای
خویش را این‌گونه بخوانیم و هرگز از یاد امام خویش غافل
نشویم: «خدایا! در این روزگار، امام من از دیده‌ها پنهان
است پس از تو می‌خواهم کمکم کنی تا من دست از این
دین و آیین برندارم. به من توفیق بده تا همیشه به یاد امام

۱۷۱ / حرف آخر

خود باشم و برای ظهور او دعا کنم، خدایا! ایمان مرا به
امام زمان خویش، زیاد و زیادتر بگردان و از یاد او مرا غافل
مگردان!».^{۴۱}

«اللَّهُمَّ عَجِّلْ لِوَلِيِّكَ الْفَرَجْ»

۱۴

* اکنون قسمتی از زیارت «آل یاسین» با هم زمزمه می‌کنیم:

سلام بر آلِ یاسین که همان آل محمد هستند! سلام بر تو ای

آقای من که مرا به سوی خدا فرا می‌خوانی و مرا به سوی خدا

می‌بری. هر کس بخواهد به کمال و رستگاری برسد، باید

شاغردی تو را بنماید، همان‌گونه که فرشتگان همه از تو درس

آموخته‌اند.

سلام بر تو که «بابُ الله» هستی! هر کس می‌خواهد به سوی

۱۷۳ / حرف آخر

خدا برود، باید به سوی تو رو کند. سلام بر تو که دین خدا را زنده می‌کنی. سلام بر تو که خلیفه خدا و حجّت خدا آسمان‌ها و زمین هستی. تو جلوه اراده خدا هستی! اگر بخواهم بدانم خدا چه اراده کرده است، کافی است بدانم که تو چه اراده کرده‌ای. اگر من تو را خوشحال کنم، خدا را خوشحال نموده‌ام.

تو قاری قرآن هستی و من تفسیر آن را باید از تو بشنوم.

دوست دارم همیشه سلام خویش را هدیه‌ات کنم، در همه لحظه‌ها بر تو سلام می‌کنم. سلام ای ذخیره خدا در روی زمین!

سلام بر تو که پیمان بزرگ خدایی! همان پیمانی که خدا بر آن

۱۷۴ / حرف آخر

تائید زیادی کرده است.

تو موعودی هستی که خدا وعده آن را به اهل ایمان داده است

و آن را ضمانت کرده است. تو راه سعادت را برای ما روشن

می‌کنی، نور تو هدایتگر همه است، تو صاحب پرچمی هستی که

خدا آن را برافراشته می‌سازد. خدا علم خویش را به قلب تو

نازل کرد و این‌گونه بود که تو خزانه‌دار علم خدا شدی. تو جلوه

مهربانی خدا هستی، اگر من به دنبال مهربانی خدا هستم، باید به

سوی تو بیایم.

مولای من! سلام بر تو زمانی که به امر خدا قیام می‌کنی، سلام

۱۷۵ / حرف آخر

بر تو زمانی که از دیده‌ها پنهان و در پسِ پرده غیبت هستی.

سلام بر تو هنگامی که قرآن می‌خوانی و برای دیگران سخن

می‌گویی، سلام بر تو زمانی که نماز می‌خوانی و با خدای

خویش سخن می‌گویی و به رکوع می‌روی و در مقابل خدا به

سجده می‌افتی. سلام بر تو هنگامی که شعار توحید بر زبان

جاری می‌کنی و خدا را به بزرگی یاد می‌کنی.

سلام بر تو زمانی که حمد و ثنای خدا به جا می‌آوری و برای

شیعیانت طلب بخشش می‌کنی. من هر صبح و شام بر تو سلام

می‌کنم. سلام بر تو هنگامی که صبح فرا می‌رسد! سلام بر تو

هنگامی که شب آغاز می‌گردد! سلام بر تو ای امام مهربان من!

ای که همچون پدر برای شیعیان خود دلسوزی می‌کنی، تو امام و

پیشوای من هستی، تو آرزوی همه خوبان هستی...

شماره ارسال پیامک به مولف: ۰۹۱۳ ۲۶۱ ۹۴ ۳۳

پی نوشت‌ها

١. عن أبي حمزة الشمالي قال سمعت أبا جعفر(ع) يقول دعا رسول الله بظهور فلما فرغ أخذ بيده علي فألزمها بيده ثم قال إنما أنت منذر ثم ضم يده إلى صدره قال:(ولكل قوم هاد) ثم قال: يا علي أنت أصل الدين...: بصائر الدرجات ص ٣١.
٢. اني تارك فيكم الثقلين...كتاب الله و عترتي اهل بيتي: الارشاد للمفید ج ١ ص ٢٣١، الامالى للصدقوق ص ٤٦٥، الامالى للطوسى ص ١٦١، بحار الانوار ج ٢ ص ٩٩.
٣. إِنَّ فِي صَاحِبِ هَذَا الْأُمْرِ لَثَبَّهَا مِنْ يُوسُفَ فَقَلَّتْ فَكَانَكَ تُخْرِنَا بِعَيْنِيْهِ أَوْ حَيْرَةً فَقَالَ مَا يُنْكِرُ هَذَا الْحَلْقُ الْمُلْعُونُ أَسْبَابُهُ الْحَنَازِيرُ مِنْ ذَلِكَ إِنَّ إِخْوَةَ يُوسُفَ كَانُوا عَفَّلَاءَ إِلَيْهِ أَسْبَاطًا أَوْ لَادَ أَبْنَيَاهُ دَخْلُوا عَلَيْهِ فَكَلَّمُوهُ وَخَاطَبُوهُ وَتَاجَرُوهُ وَرَادُوهُ...: الغيبة للنعماني ص ١٦٣، بحار الانوار ج ٥٢ ص ١٥٤.
٤. صَاحِبُ صَاحِبِ هَذَا الْأُمْرِ يَتَرَدَّدُ بِيَنْهُمْ وَيَمْشِي فِي أَسْوَاقِهِمْ وَيَطَّافُ فِرْسَهُمْ وَلَا يَغْرُفُونَهُ: الغيبة للنعماني ص ١٦٣، بحار الانوار ج ٥٢ ص ١٥٤.
٥. عن علي بن الحسين(ع): يا أبا خالد، إِنَّ أَهْلَ زَمَانٍ غَيْبِتُهُ الْقَائِلُونَ بِإِيمَانِهِ، الْمُنْتَظَرُونَ لِظَهُورِهِ، أَفْضَلُ أَهْلِ زَمَانٍ: لِأَنَّ اللَّهَ تَعَالَى ذَكَرَهُ أَعْظَاهُمْ مِنَ الْعُقُولِ وَالْأَفَاهِ وَالْمَعْرِفَةِ مَا صَارَتْ بِهِ الْغَيْبَةُ عَنْهُمْ بِمَنْزِلَةِ الْمَشَاهِدَةِ، وَجَعَلَهُمْ فِي ذَلِكَ الزَّمَانِ بِمَنْزِلَةِ الْمُجَاهِدِينَ بَيْنَ يَدِي رَسُولِ اللَّهِ بِالسَّيفِ، أَوْلَئِكَ الْمُخْلَصُونَ حَقًا وَشَيَعْنَا صَدَقًا وَالدُّعَاءُ إِلَى دِينِ اللَّهِ سُرًّا وَجَهَرًا. وقال: انتظار الفرج من أعظم الفرج: كمال الدين ص ٣٢٠، الاحتجاج ج ٢ ص ٥٠، بحار الانوار ج ٣٦ ص ٣٨٧ و ١٢٢ ص ٥٢، أعلام الورى ج ٢ ص ١٩٦، قصص الأنبياء ص ٣٦٤، مكياج المكارم ج ٢ ص ١٢٩.
٦. من مات ولم يعرف امام زمانه مات ميتة جاهلية: كشف الغمة ج ٢ ص ٥٢٨، كمال الدين ج ٢ ص ٤٥٩، وسائل الشعية ج ٨ ص ٣٦٨، وسائل الشيعة ج ١٦ ص ٢٤٦.
٧. لقيت ابا جعفر محمد بن علي(ع) في حج او عمرة... فقال: ان الشريد الطريد الفريد الوحيد المفرد من اهله الموتور بوالده...: الغيبة للنعماني ص ١٧٨، بحار الانوار ج ٥١ ص ٣٧.
٨. عن ابي جعفر الباقر(ع) انه قال: الامر في اصغرنا سنا و احملنا ذكرها: الغيبة للنعماني ص ٣٢٢، بحار الانوار ج ٥١ ص ٤٣.
٩. حتى يقال: مات قُتل هلك باي واد سلك: الكافي ج ١ ص ٣٣٦، بحار الانوار ج ٥١ ص ١٣٦.
١٠. النمل: ٦٢
١١. الإمام الصادق(ع): «إِذَا قَامَ الْقَائِمَ نَزَّلَتْ مَلَائِكَةُ بَدْرٍ...»: الغيبة للنعماني ص ٢٥٢.
١٢. الإمام الصادق(ع): «فَيَقُولُ لَهُ جَبَرِيلُ: يَا سَيِّدِي، قُولُكَ مُقْبُولٌ، وَأَمْرُكَ جَائِزٌ...»: مختصر بصائر الدرجات ص ١٨٢، الإمام الصادق(ع): «...فِيمَسْحِ يَدِهِ عَلَى وَجْهِهِ وَيَقُولُ: الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي صَدَقَنَا وَعْدَهُ وَأَوْرَثَنَا الْأَرْضَ...»: بحار الانوار ج ٥٣ ص ٦، الإمام الباقر(ع): «فَيَقُولُ الْقَائِمُ بَيْنَ الرُّكْنِ وَالْمَقَامِ فَيَصْلِي...»: تفسير العياشي ج ١ ص ٥، بحار الانوار ج ٥٢ ص ٢٢٣.
١٣. فأنسد الله من سمع كلامي اليوم لم يبلغ الشاهد منكم الغائب وأسألكم بحق الله و حق رسوله ص وبتحفي فإن لي عليكم حق الغربي من رسول الله إلا أعتضمنا و منعمنا ممن يظلمونا فقد أخينا و ظلمتنا و طردنا من ديارنا و أبناها و بغي علينا و دفعنا عن حقنا و افترى أهل الباطل علينا فالله الله فيما لا تخذلنا و انصرونا ينصركم الله تعالى: الغيبة للنعماني ص ٢٨٧، الاختصاص ص ٢٥٥.
١٤. فسلمت عليه بالإمام، فقال لي: يا أبا الحسن، قد كانوا توقعكم ليلا ونهارا، فما الذي أبطأكم علينا؟ قلت: يا سيدى، لم أجده من يدلني إلى الآن. قال لي: لم تجد أحدا يدلك؟ ثم نكت بإاصبعه في الأرض، ثم قال: لا ولكنكم كثيرون الأموال، وتجبرتم على ضعفاء المؤمنين، وقطعتم الرحيم الذي بينكم، فأي عذر لكم الآن؟ قلت: التوبة التوبة، الإقالة الإقالة. ثم قال: يا ابن المهزيار، لولا

١٧٨ / حرف آخر

استغفار بعضكم لبعض لهلك من عليها إلا خواص الشيعة الذين تشبه أقوالهم أفعالهم: دلائل الامامة ص ٥٤٢، معجم احاديث المهدى ج ٤ ص ٤٥٦.

دَقَّتْ كَنِيدْ: دُوْشَخْصِيْبَتْ رَانَمْ «عَلَى بْنِ مَهْزِيْرَ» مِنْ خَوَانِدْ:

اول: على بن مهزيار که از یاران امام رضاع) بوده است. او قبل از تولد امام زمان از دنیا رفت. او بیشتر به این نام مشهور است.

دوم: این شخصیت که زمان غیبت امام زمان را درک کرده است و به فرض حضور امام رسیده است. اسم اصلی او «علی بن ابراهیم بن مهزيار» است. در واقع او پسر برادر علی بن مهزيار

مشهور است.

١٥ . لقيت ابا جعفر محمد بن علی (ع) في حج او عمرة... فقال: ان الشرید الطرید الفرید الوحید المفرد من اهله الموتى بوالده...: الغيبة للنعمانی ص ١٧٨، بحار الانوار ج ٥١ ص ٣٧.

١٦ . عن أبي بصير قال سمعت أبا جعفر الباقر يقول في صاحب هذا الأمر سنن من أربعة أنبياء سنة من موسى وسنة من عيسى وسنة من يوسف وسنة من محمد صلوات الله عليهم أجمعين

فقلت ما سنة موسى قال خائف يتربّق قلت وما سنة عيسى فقال يقال فيه ما قيل في عيسى قلت فما سنة يوسف قال السجن والغيبة قلت وما سنة محمد ص قال إذا قام سار بسيرة رسول الله

ص إلا أنه يبين آثار محمد...: الغيبة للنعمانی ص ١٦٥، بحار الانوار ج ٥٢ ص ٣٤٧.

عن أبي بصير قال سمعت أبا جعفر يقول في صاحب هذا الأمر أربع سنن من أربعة أنبياء سنة من موسى وسنة من عيسى وسنة من يوسف وسنة من محمد فأما من موسى فخائف يتربّق

وأما من يوسف فالجنس وأما من عيسى فيقال إنه مات ولم يمت وأما من محمد فالسيف: کمال الدین ج ١ ص ٣٢٧.

١٧ . اللهم اعذه من شر كل باغ و طاغ و من شر جميع خلقك و احفظه من بيديه و من خلفه و عن يمينه و عن شماله احرسه و امنعه من ان يوصل اليه بسوء...: جمال الاسبوع ص ٤٩٤، مصباح

المتهجد ص ٤٠٥، اللهم وليك فلان فاحفظه من بين يديه و من خلفه و عن يمينه و عن شماله و من فوقه و من تحته: الكافی ج ٢ ص ٥٤٧.

١٨ . عن مساعدة قال: كنت عند الصادق(ع) إذ أتاه شيخ كبير قد انحنى متكتأ على عصاه، فسلم فرد أبو عبد الله⁷ الجواب، ثم قال: يا رسول الله، ناولني يدك أثقبها، فأعطيه يدك فقتلها، ثم بكى، فقال

أبو عبد الله⁷: ما يكثيك يا شيخ؟ قال: جعلت فداك يابن رسول الله، أقمت على قائمكم منذ مئة سنة أقول: هذا الشهور وهذه السنة، وقد كبرت سنّي ودقّ عظمي واقترب أجيلى، ولا أرى فيكم ما

أحبّ، أراكم مقتلين مشردين، وأرى عدوكم يطيرون بالأجنحة، فكيف لا أبكى؟...: کفاية الأثر ص ٢٦٥، بحار الانوار ج ٣٦ ص ٤٠٨، معجم أحاديث الإمام المهدى ج ٣ ص ٤٠٧، غایة المرام ج

٢ ص ٣٢٤.

١٩ . إِلَى مَنِي أَحَارَ فِيْكَ يَا مَوْلَائِي، وَإِلَى مَتَّيْ، وَإِلَى حَطَابٍ أَصِفْ فِيْكَ وَإِلَى نَجْوَى، عَزِيزٌ عَلَيَّ أَنْ أَجَابَ دُونَكَ وَأَنْأَعْنَى، عَزِيزٌ عَلَيَّ أَنْ أَبْكِيَكَ وَيَخْذُلُكَ الْوَرَى، عَزِيزٌ عَلَيَّ أَنْ يَجْرِي عَلَيْكَ دُونَهُمْ مَا

جَرَى. هَلْ مِنْ مُعِيْنٍ فَاطِيلَ مَعَهُ الْعَوْيَلَ وَالْبَكَاءَ، هَلْ مِنْ جَزَوْعٍ فَاسِعَدَ جَزَعَهُ إِذَا خَلَّ، هَلْ فَلَزِيْتَ عَيْنَ فَسَاعَدَهُنَا عَيْنِي عَلَى الْقَدَى...: المزار الكبير لابن المشهدی ص ٥٤٧، اقبال الاعمال ج ١

ص ٢٩٥، بحار الانوار ج ٩٩ ص ٤١٠.

٢٠ عن سعيد بن جبیر قال سمعت سید العابدین علی بن الحسین ع يقول في القائم من اسننه من الأنبياء سنة من أبینا آدم وسنة من نوح وسنة من ابراهیم وسنة من موسی وسنة من عیسی وسنة من

ایوب وسنة من محمد فأما من آدم ونوح فطول العمر وأما من ابراهیم فخفاء الولادة واعتزال الناس وأما من موسی فالخوف والغيبة وأما من عیسی فاختلاف الناس فيه وأما من ایوب فالفرج

بعد البلوى وأما من محمد فالخروج بالسيف: کمال الدین ج ٣٢١ ص ٥٢٢، کشف الغمة ج ٢ ص ٤٢٧ اعلام الوری ص ٥١، بحار الانوار ج ٥١ ص ٢١٧.

٢١ . الدعاء لصاحب الأربع المروي عن الرضاع):...أنت يا رب الذي تكشف الضر وتحجب المضر إذا دعاك وتحجي من الكرب العظيم فاكتشف الضر عن ولیک واجعله خلیفة في أرضک كما

ضمنت له: مصباح المتهجد ٤١٤.

٢٢ . سَيِّدِي عَيْتَنِكَ نَفَتْ رُقَادِي وَضَيَّقْتْ عَلَيَّ مَهَايِي وَأَسَرَتْ مِنِي رَاحَةً فُؤَادِي سَيِّدِي عَيْتَنِكَ أَوْصَلَتْ مُصَابِي بِفَجَاجِعِ الْأَنْدَي وَفَقَدُ الْوَاحِدِي يَقْنُنِي الْجَمْعَ وَالْعَدَدَ دَمَّا أَحَسْ بِدَمْعَةٍ تَرَقَى مِنْ

عَيْنِي وَأَيْنِ يَقْتَرُ بِنَ صَدْرِي عَنْ دَوَارِجِ الرَّازِيَا وَسَوَالِفِ الْبَلَانِيَا إِلَى شَلَلِ لِعْنِي عَنْ عَوَانِرِ أَعْظَمِهَا وَأَفْظَعَهَا وَتَرَاقِي أَشَدَّهَا وَأَنْكَرِهَا وَتَوَابِ مَخْلُوطَةٍ بَعْضِيَ وَتَوَازِلَ مَعْجُونَةٍ سَخْطِكَ...: الغيبة

للطوسی ص ١٦٧، کمال الدین ج ٣٥٢ ص ٥١، بحار الانوار ج ٥١ ص ١٢٩.

٢٣ . عن کرام قال: حلفت فيما يبني وبين نفسي الا أكل بنهار ابدا حتى يقوم قائم آل محمد...: الكافی ج ١ ص ٥٣٤، وسائل الشيعة ج ١٥ ص ٣٨٤.

١٧٩ / حرف آخر

٢٤. ثم بكى على بن الحسين بكاء شديداً ثم قال: كاتي بجعفر الكذاب وقد حمل طاغية زمانه على تفتيش أمر ولئن الله...: الاحتياج ج ٢ ص ٣١٧، بحار الانوار ج ٥٩ ص ٢٢٧.
٢٥. خروج امام لامحالة خارج/ يوقد على اسم الله والبركات/ يميز كل حق وباطل/ ويجزى على النعماء والنقمات: كشف الغمة ج ٢ ص ٣٢٧، كمال الدين ج ٢ ص ٣٧٢.
٢٦. فبكى بكاء شديداً ثم قال: ان من بعد الحسن، ابنه القائم بالحق المنتظر...: كمال الدين ج ٢ ص ٣٧٨، بحار الانوار ج ٥١ ص ٣٥.
٢٧. عن أبي عبد الله(ع): لبغين امامك سنتنا من دهركم... ولتدمعن عليه عيون المؤمنين: الكافى ج ١ ص ٣٣٦.
٢٨. لكل شيء ثواب الا الدمعة فيما: كامل الزيارات ص ٥٦، بحار الانوار ج ٤٤ ص ٢٨٧، وسائل الشيعة ج ١٤ ص ٥٩٧.
٢٩. عبد الله بن دُبَيْرَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ(ع): يَا عَبْدَ اللَّهِ مَا مِنْ يَوْمٍ عَدِيلٌ لِلْمُسْلِمِينَ أَصْحَىٰ وَلَا فَطَرَ إِلَّا وَهُوَ يَجْدُدُ اللَّهُ لَا إِلَهَ مِنْهُ إِلَّا مُحَمَّدٌ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمُ السَّلَامُ فِيهِ حُزْنًا قَالَ قُلْتُ وَلِمَ قَالَ إِنَّهُمْ يَرَوْنَ حَقَّهُمْ فِي أَيْدِيٍّ غَيْرِهِمْ: تهذيب الاحكام ج ٣ ص ٢٨٩، وسائل الشيعة ج ٧ ص ٤٧٥.
٣٠. بَابُ اسْتِخْبَابِ اسْتِشْغَارِ الْحُزْنِ فِي الْعَدَيْنِ لِالْغُصَّابِ إِلَى مُحَمَّدٍ حَقَّهُمْ: وسائل الشيعة ج ٧ ص ٤٧٥.
٣١. واكثروا الدعا بتعجيل الفرج فان في ذلك فرجكم: الخرائج ج ٣ ص ١١١٣.
٣٢. إسحاق بن سعد الأشعري، قال: دخلت على أبي محمد الحسن بن علي(ع) وأنا أريد أن أسأله عن الخلف من بعده، فقال لي مبتدئاً: يا أحمد بن إسحاق، إن الله تبارك وتعالي لم يدخل الأرض منذ خلق آدمٍ ولا يتحلّها إلى أن تقوم الساعة، من حجّة الله على خلقه، به يدفع البلاه عن أهل الأرض، وبه ينزل الغيث، وبه يخرج بركات الأرض. قال: فقلت له: يا بن رسول الله، فمن الإمام والخليفة بعده؟ فنهض مسرعاً فدخل البيت، ثم خرج وعلى عاته غلامٌ وأتاه وجهه القمر ليلة البدر من أبناء الشاث سنتين، فقال: يا أحمد بن إسحاق، لولا كرامتك على الله عزّ وجلّ وعلى حجّجه ما عرضت عليك ابني هذا، إنه سمي رسول الله صلى الله عليه وآله وكنيته، الذي يملأ الأرض قسطاً وعدلاً كما ملئت جوراً وظلمةً. يا أحمد بن إسحاق، ممثلُه في هذه الأمة ممثلُ الخضراء وممثلُ ذي القرنين، والله ليغيبن غيبةً لا ينجو فيها من الهلكة إلا من بيته الله عزّ وجلّ على القول بإمامته، وفقه فيها للدعاء بتعجيل فرجه...: كمال الدين ص ٣٨٤، مدينة الماجازج ٧ ص ٦٥، معجم أحاديث الإمام المهدى ج ٤ ص ٢٤٨، أعلام الورى ج ٢ ص ٢٦٧، كشف الغمة ج ٣ ص ٣٣٣.
- ٣٣.. وقلت لخالد بن الوليد: أنت ورجالك هلموا في جمع الخطب...: بحار الانوار ج ٢٨ ص ٢٩٣، بيت الأحزان ص ١٢٠، ... كنت ممّن حمل الخطب مع عمر إلى باب فاطمة حين امتنع على وأصحابه عن البيعة: بحار الانوار ج ٢٨ ص ٣٣٩: «فجاء عمر ومعه قيس، فتلقته فاطمة على الباب، فقالت فاطمة: يا بن الخطاب! أتراك محرباً على بابي؟ قال: نعم!»: أنساب الأشراف ج ٢ ص ٢٦٨، بحار الانوار ج ٢٨ ص ٣٨٩: «فقال عمر بن الخطاب: اضرموا عليهم البيت ناراً...»: الأمالي للمفيد ص ٤٩، بحار الانوار ج ٢٨ ص ٢٣١: «وكان يصبح: احرقوا ادارها بمن فيها، وما كان في الدار غير عليٍّ والحسن والحسين»: الملل والنحل ج ١ ص ٥٧.
٣٤. فضررت عمر الباب ببرجله فكسره، وكان من سعف، ثم دخلوا، فأخرجوا علىّا ٧ مليماً...: تفسير العياشي ج ٢ ص ٦٧، بحار الانوار ج ٢٨ ص ٢٢٧.
٣٥. خرجت من منزلني يوماً بعد وفاة رسول الله بعشرة أيام فلقيتني علي بن أبي طالب ابن عم الرسول فقال لي يا سليمان جفوتنا بعد رسول الله، فقلت: حبيبي أبا الحسن مثلكم لا يجفني غير أن حزني على رسول الله طال فهو الذي منعني من زيارتكم...: مهج الدعوات ص ٦، بحار الانوار ج ٤٣ ص ٦٦.
٣٦. عن فضل بن أبي قرة قال سمعت أبا عبد الله(ع) يقول: أوحى الله إلى إبراهيم أنه سيولد لك، فقال لسارة، فقالت: «أَلَدْ وَأَنَا عَجُوزٌ فَأَوْحِيَ اللَّهُ إِلَيْهِ أَنَّهَا سَتَلِدُ وَيَعْذِبُ أَوْلَادَهَا أَرْبَعَمِائَةَ سَنَةَ بِرَدَهَا الْكَلَامُ عَلَيَّ، قَالَ فَلِمَا طَالَ عَلَى بَنِ إِسْرَائِيلَ الْعَذَابُ ضَجَّوْا وَبَكَوْا إِلَى اللَّهِ أَرْبِيعَنِ صَبَاحاً فَأَوْحَى اللَّهُ إِلَيْهِ مُوسَى وَهَارُونَ أَنَّ يَخْلُصُهُمْ مِنْ فَرْعَوْنَ فَخَطَّ عَنْهُمْ سَبْعِينَ وَمِائَةَ سَنَةً، قَالَ وَقَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ هَكَذَا أَنْتُمْ لَوْ فَعَلْتُمْ لَفْرَجَ اللَّهِ عَنَا، فَأَمَا إِذَا لَمْ تَكُونُوا فَإِنَّ الْأَمْرَ يَتَنَبَّهُ إِلَى مُنْتَهِهِ: تفسير العياشي ج ٢ ص ١٥٤، بحار الانوار ج ٥٢ ص ١٣١.
٣٧. دلائل الامامة ص ٣٥٤، بحار الانوار ج ٥١ ص ٣٩٤، مستدرک الوسائل ج ٦ ص ٣٥٨ و راجع نفس المهموم ص ٣٤٦.
٣٨. در متن دعا این گونه ذکر شده است: «فانکما ناصراي... فانکما کافيای... فانکما ناصراي» ولی در دعای «الله عظیم البلاء» که در نزد مردم بسیار مشهور شده است این عبارت چنین آمده است «فإنكما... کافيای... فانکما ناصراي»، روشن و آشکار است که در زبان عربی هر دو عبارت صحیح است ولی از آن جهت که دعای «الله عظیم البلاء» شهرت بسیار زیادی پیدا کرده است پس در اینجا ما همان عبارت این دعا را ذکر کردیم زیرا برای مردم، مانوس تراست.

١٨٠ / حرف آخر

٣٩. در کتاب فرج المهموم ص ٢٤٦ بعد از کلمه «ادرکنی» این عبارت ذکر شده است: «يا صاحب الزمان»، ما در اینجا که جمله «ادرکنی يا صاحب الزمان» را آورديم از کتاب نفس المهموم گرفته ايم.

٤٠. المصباح للكفعمي ص ٣٩٦، مهج الدعوات ص ٢٩٥، بحار الانوارج ص ٣٢٣.

٤١. اللَّهُمَّ وَلَا تسلِّنَا بِالْيَقِينِ لطُولِ الْأَمْدِ فِي غَيْبِهِ وَانْقِطَاعِ خَبْرِهِ عَنَّا، وَلَا تُسْنِذْ كُرْهَهُ وَانتِظَارَهُ، وَإِيمَانَ وَقُوَّةَ الْيَقِينِ فِي ظَهُورِهِ، وَالدُّعَاءُ لَهُ وَالصَّلَاةُ عَلَيْهِ، حَتَّى لا يَقْنَطُنَا طُولُ غَيْبِهِ مِنْ ظَهُورِهِ وَقِيَامِهِ، وَيَكُونَ يَقِينُنَا فِي ذَلِكَ كِيفِينَا فِي قِيَامِ رَسُولِكَ صَلَوَاتُهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَمَا جَاءَ بِهِ مِنْ وَحْيٍ وَتَنْزِيلٍ، وَتَوَّلُّ قُلُوبُنَا عَلَى الإِيمَانِ بِهِ حَتَّى تَسْلُكَ بِنَا عَلَى يَدِهِ مَنْهَاجُ الْهَدِيَّ وَالْحَجَّةُ الْعَظِيمُ وَالطَّرِيقَةُ الْوَسْطَى، وَقَوْنَا عَلَى طَاعَتِهِ، وَبَتَّنَا عَلَى مَتَابِعَتِهِ، وَاجْعَلْنَا فِي حَزِيبَهُ وَأَعْوَانِهِ وَأَنْصَارِهِ، وَالرَّاضِيْنَ بِفَعْلِهِ، وَلَا تَسْلُكَنَا ذَلِكَ فِي حَيَاتِنَا وَلَا عِنْدَ وَفَاتِنَا، حَتَّى تَرْفَانَا وَنَحْنُ عَلَى ذَلِكَ غَيْرُ شَاكِنِينَ وَلَا نَاكِثِينَ وَلَا مُرْتَابِينَ وَلَا مُكَذِّبِينَ. اللَّهُمَّ عَجَّلْ فَرْجَهُ وَأَيَّدْهُ بِالنَّصْرِ، وَانْصُرْنَا نَاصِرِيهِ، وَاخْذُلْ خَازِلِيهِ، وَدَمِّرْ عَلَى مَنْ تَصَبَّبَ لَهُ وَكَذَّبَ بِهِ، وَأَظْهِرْ بِهِ الْحَقَّ، وَأَمْتْ بِهِ الْبَاطِلِ، وَاسْتَنقِذْ بِهِ عِبَادَكَ الْمُؤْمِنِينَ مِنَ الذَّلِّ، وَانْعُشْ بِهِ الْبَلَادِ...: مصباح المتهجد ص ٤١٣، کمال الدين ص ٥١٣، جمال الأسبوع ص ٣١٦، بحار الانوارج ص ٥٣ ص ١٨٨.

منابع تحقيق

١. الاختصاص
٢. اعلام الورى
٣. اقبال الاعمال
٤. الأُمالي للطوسي
٥. الأُمالي للمفید
٦. أعلام الورى
٧. أنساب الأشراف
٨. بحار الانوار
٩. البرهان في تفسير القرآن
١٠. بشارة المصطفى
١١. بصائر الدرجات
١٢. التفسير الصافي
١٣. تفسير العياشى
١٤. تفسير نور الثقلين
١٥. تهذيب الاحكام
١٦. جامع أحاديث الشيعة

١٨٢ / حرف آخر

١٧. الجوادر السنية	٢٦. كشف الغمة
١٨. عدّة الداعي	٢٧. كفاية الأثر
١٩. عيون أخبار الرضا(ع)	٢٨. كمال الدين
٢٠. الغدير	٢٩. المحاسن
٢١. الغيبة للطوسي	٣٠. مدينة المعاجز
٢٢. الغيبة للنعمانى	٣١. المزار الكبير لابن المشهدى
٢٣. قصص الأنبياء	٣٢. معجم أحاديث الإمام المهدي
٢٤. الكافي	٣٣. مكيال المكارم
٢٥. كشف الغمة	٣٤. الملل والنحل

١٨٣ / حرف آخر

٣٥. مناقب آل أبي طالب

٣٦. المناقب للخوارزمي

٣٧. وسائل الشيعة

٣٨. من لا يحضره الفقيه

آشنایی با نویسنده

دکتر مهدی خدامیان آرانی به سال ۱۳۵۳ در آران و بیدگل (در نزدیکی کاشان) دیده به جهان گشود، وی در سال ۱۳۶۸ وارد حوزه علمیه کاشان شد و در سال ۱۳۷۲ در دانشگاه علامه طباطبائی تهران در رشته ادبیات عرب مشغول به تحصیل گردید. ایشان در سال ۱۳۷۶ به شهر قم

هجرت نمود و دروس حوزه را تا مقطع خارج فقه و اصول
ادامه داد و مدرک سطح چهار حوزه علمیه قم (دکترای فقه و
اصول) راأخذ نمود.

موفقیت وی در کسب مقام اول مسابقه جهانی کتاب
رضوی بیروت در تاریخ ۸/۸/۸۸ مایه خوشحالی
هموطنانش گردید. وی هرگز جوانان این مرز و بوم را
فراموش نکرد و در کنار فعالیت‌های علمی، برای آنها نیز
قلم زد. او تاکنون بیش از ۱۰۰ کتاب نوشته است که بیشتر
آنها جوایز مهمی در جشنواره‌های مختلف کسب نموده

است. قلم روان، بیان جذاب و همراه بودن با مستندات

تاریخی - حدیثی از مهمترین ویژگی این آثار می‌باشد، آثار

ایشان در سایت Nabnak.ir می‌تواند به رایگان دانلود نمود.

فهرست آثار نویسنده (به زبان فارسی)

دانلود در سایت nabnak.ir

۱. همسر دوست داشتنی	۸. نوای کاروان
۲. داستان ظهور	۹. راه آسمان
۳. قصهٔ معراج	۱۰. دریای عطش
۴. در آغوش خدا	۱۱. شب رویایی
۵. لطفاً لبخند بزنید	۱۲. پروانه‌های عاشق
۶. با من تماس بگیرید	۱۳. طوفان سرخ
۷. یاد غریب	۱۴. شکوه بازگشت

۱۸۸ / حرف آخر

۲۴. به باغ خدا برویم	۱۵. هفت شهر عشق
۲۵. راز شکر گزاری	۱۶. در قصر تنها بی
۲۶. حقیقت دوازدهم	۱۷. فریاد مهتاب
۲۷. لذت دیدار ماہ	۱۸. آسمانی ترین عشق
۲۸. سرزمین یاس	۱۹. بهشت فراموش شده
۲۹. آخرین عروس	۲۰. فقط به خاطر تو
۳۰. بانوی چشمہ	۲۱. راز خوشنودی خدا
۳۱. سکوت آفتاب	۲۲. چرا باید فکر کنیم
۳۲. آرزوی سوم	۲۳. خدای قلب من

۱۸۹ / حرف آخر

۴۲. نردهان آبی	۳۳. یک سبد آسمان
۴۳. معجزه دست دادن	۳۴. فانوس اول
۴۴. سلام بر خورشید	۳۵. مهاجر بهشت
۴۵. راهی به دریا	۳۶. روی دست آسمان
۴۶. روشنی مهتاب	۳۷. گمگشته دل
۴۷. الماس هستی	۳۸. سمت سپیده
۴۸. صبح ساحل	۳۹. تا خدا راهی نیست
۴۹. حوادث فاطمیه	۴۰. خدای خوبی‌ها
۵۰. تشنه‌تر از آب	۴۱. با من مهربان باش

۱۹۰ / حرف آخر

۷۳. دعای مادرم	۶۵-۶۱. تفسیر باران
۷۴. روز هجوم	۶۵. شیرین‌تر از عسل
۷۵. یاری خورشید	۶۶. زیارت مهتاب
۷۶. پنجره اول	۶۷. هرگز فراموش نمی‌شوی
۷۷. پنجره دوم	۶۸. فرزند علی
۷۸. پنجره سوم	۶۹. نور مهتاب
۷۹. باور من	۷۰. چهارسوق عشق
۸۰. به کجا آمدم	۷۱. راه روشنایی
۸۱. در اوج غربت	۷۲. ندای فاطمیه

۱۹۱ / حرف آخر

۸۲. چشمہ جاوید	۹۰. باور زیبا
۸۳. اشک مهتاب	۹۱. شب تاریک
۸۴. مهر مهتاب	۹۲. لحظه دیدار
۸۵. شُکوه امامت	۹۳. راز روضه
۸۶. راه مهتاب	۹۴. راه خدا
۸۷. مُلاعلی	۹۵. دوازده مادر
۸۸. گوهر هفتم	۹۶. راه شیدایی
۸۹. راه خدا	